

14de JAARGANG - NUMMER 4 - 2002
OKTOBER - NOVEMBER - DECEMBER

In dit nummer:

- * *ACTIVITEITENKALENDER*
- * *VOORWOORD*
- * *AFSCHIED VAN MARCEL BRAET*
- * *DE GALOPRENSPORT*
- * *WAT EEN GIDS L(EI/IJ)DEN KAN*
- * *NA DE OORLOG (1)*
- * *ARCHITECT ANDRE DANIELS (1)*

Gidsenblad
LANGE NELLE
OOSTENDE

Driemaandelijks blad van de afdeling OOSTENDE
van de WEST-VLAAMSE GIDSENKRING vzw
Afgiftekantoor OOSTENDE I
Verantwoordelijke uitgever:
Patricia Veris, Nachtegalenlaan 50, 8400 Oostende

IN DIT NUMMER:

Inhoud:

106	ACTIVITEITENKALENDER	REDACTIE
113	VOORWOORD	LEEN COENE
115	AFSCHEID VAN MARCEL BRAET	RITA WERBROUCK
117	DE GALOPRENSPORT	ETIENNE PITTELJON
121	WAT EEN GIDS L(EI/IJ)DEN KAN	MARCEL LEEUWERCK
123	NA DE OORLOG (1)	RICHARD QUAEGBEUR
128	ARCHITECT ANDRE DANIELS (1)	JEAN POTTIEZ

Verantwoordelijke uitgever en secretaris:

Patricia Veris, Nachtgalenlaan 50, 8400 Oostende
De medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen getekende bijdragen
(overname mag, mits bronvermelding)

Redactie:

Dirk Beirens, Floralaan 7, 8400 Oostende

Vormgeving:

Herman Moerman, Parijsstraat 11/6, 8400 Oostende

Voorzitter:

Leen Coene, Rietstraat 33, 8400 Oostende

Dispatching:

(059) 80 73 81 (Fax en telefoon)

Rekeningnummer:

380-0049184-76 op naam van Gidsenkring Lange Nelle vzw

Lidmaatschapsbijdrage 2003 = € 12,50

Activiteitenkalender

Wilt u zeker weten of een activiteit al dan niet doorgaat, contacteer secretaris Patricia Veris: tel. (059) 80 62 39 - fax (059) 80 12 54

NAPOLEON BONAPARTE, HET VERVOLG

Vrijdag 10 januari 2003 om 20.00 uur in het "Spaans huisje", Christinastraat 67, Oostende.

Causerie "Petit caporal wordt keizer en maakt zichzelf tot mythe" door ons lid de heer Marcel Leewerck.

De algemeen bewonderde "grote Napoleon" ligt verstikt onder een uitbundige "petite histoire" die de officiële geschiedschrijving ingrijpend misvormd. Marcel probeert die 'fantastische' buitenlagen los te weken en u Napoleon in zijn 'nakie' voor te stellen.

Leden: gratis - niet-leden: 1 euro.

BEZOEK AAN ATELIER VAN JEF SEYNAEVE

Zaterdag 08 februari 2003 om 14.00 uur

Jef Seynaeve werd in Oostende geboren op 20 mei 1945. Zijn opleiding kende het volgende parcours: de Kunstacademie en School voor Toegepaste Kunst in Oostende, daarna de Academie voor Schone Kunsten in Brugge, vervolgens het Hoger Instituut St.-Lucas voor Architectuur en Beeldende Kunsten in Gent en het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium in Brussel.

De heer Seynaeve werkte van 1970 tot 1979 in laatstgenoemd instituut als restaurateur van kunstwerken, hij doceert aan het St.-Lucas-instituut en het ICR en is veelvuldig gastdocent op verschillende plaatsen.

Kunstschilder Seynaeve stelde vanaf 1977 tot

heden tentoon in diverse galerieën, musea, kerken, openbare en privé-instellingen. Hij woont in de Nieuwedokstraat 44, Oostende (tel. 059/50 48 47).

Afspraak iets voor twee uur op de parking van de meubelzaak "De Olifant" bij de Kennedy-rotonde Oostende.

Leden: gratis - niet-leden: 1 euro.

BEZOEK AAN DE MIJNBESTRIJDINGSSCHOOL OOSTENDE

Woensdag 12 maart 2003

Meer info in ons volgend nummer.

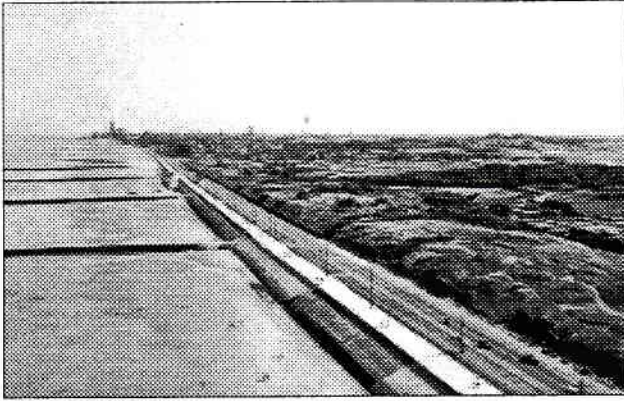

ONTSTAANSGESCHIEDENS EN EVOLUTIE VAN ONZE KUST

Vrijdag 4 april 2003 om 20.00 uur in het "Spaans" huisje, Christinastraat 67, Oostende

Gids René Vandercruyssen neemt ons met deze geïllustreerde voordracht mee langs onze kust, van 10.000 jaar geleden tot heden en blik ook naar de toekomst. Hij serveert ons een mix van cultuur en natuur.

Hoe goed kennen wij onze kust? Als ik wandel langs het strand, zie ik dan alleen maar zand, of zie ik een levend landschap met fauna en flora? Kan ik een bevredigend antwoord geven als iemand mij vraagt: hoe zit dat nu eigenlijk met de getijden? Hoe zijn de duinen gevormd? Is er een verklaring voor de aanwezigheid van de typische kustvilla's (Anglo-Normandische stijl) aan onze kust? Welke rol speelde Koning Leopold II in de opbloei van ons kusttoerisme?

En wist je dat 'boarebrekers' geen golfbrekers zijn? Men zegt dat onze kust bijna volgebouwd is. Is dat echt zo? Of is er, meer dan we vermoeden, heel wat moois te zien en te beleven?

Leden: gratis - niet-leden: 1 euro.

VAN TAMTAM TOT GSM... DE EVOLUTIE VAN DE TELECOMMUNICATIE

**Vrijdag 23 mei 2003 om 20.00 uur in het
"Spaans" huisje, Christinastraat 67,
Oostende.**

Ons gidsend lid Etienne Pitteljon onderhoudt ons die avond over een hem nauw aan het hart liggend onderwerp.

De telecommunicatie ondergaat de laatste decennia razendsnelle ontwikkelingen. In onze huidige maatschappij zijn mobiele telefonie en internet niet meer weg te denken. Nieuwe mogelijkheden ontstaan en komen meer en meer in eenieders bereik. "Morgen" is er terug iets nieuws... maar wie weet nog waar we vandaan komen?

Leden: gratis - niet-leden: 1 euro.

JUNI: KROEFELTOCHT ZANDVOORDE olv Dirk Beirens

Meer info in ons volgend nummer.

JUNI: GELEIDE STRANDWANDELING olv René Vandercruyssen

Meer info in ons volgend nummer.

By the way...

Gidsenkring Lange Nelle vzw mag zich vanaf oktober 2002 erelid noemen van de handelaarsbond Christinastraat, dit naar aanleiding van de opening van de jaarlijkse koopjesdagen in dit kwartier en de officiële ingebruikname van het "Spaans" huisje.

VERSLAG BEZOEK DAIKIN

Op 20 juni 2002 bezocht de kring in het kader van haar maandelijkse activiteiten de firma Daikin te Oostende.

Voor deze gelegenheid hadden zich een 25-tal geïnteresseerden gemeld. Bij aankomst werden wij ontvangen door mevrouw G. Velghe die ons bij een koffie via een videopresentatie een bedrijfsprofiel gaf van het concern.

Daaruit leerden wij dat het bedrijf wereldwijd actief is op gebied van airconditioners en koelingstoestellen. Daarnaast is Daikin Industries ook bedrijvig in de productie van chemicaliën, hydraulische oliën en smeertoestellen. Nieuwe uitdagende terreinen zoals grafische computertoepassingen, vacuümpompen en medische apparatuur behoren eveneens tot hun activiteiten.

De firma gesticht in 1924 heeft zijn hoofdzetel in Japan waar ook een vijftal fabrieken gevestigd zijn. Ook in China, Thailand, Australië bezit het een aantal productiefaciliteiten.

In 1972 kwam het bedrijf naar Oostende en kende sedertdien een enorme expansie. Het beschikt nu over een fabriek, logistiek centrum, onderdelencentrum, kantoor- en opleidingscentrum, buizenfabriek en magazijn.

Het bedrijf is ook als eerste gestart met een deeltijds werkschema voor 55-plussers om de piekperioden in de productie op te vangen.

Elke bezoeker werd uitgerust met koptelefoon en veiligheidsbril voor een rondleiding vanop een bezoekersbrug. Dat gaf ons een idee van het productieproces van de verschillende toestellen die er vervaardigd worden.

Het bezoek werd afgesloten met een vragenkwartiertje. Uit de vele gestelde vragen bleek de grote belangstelling voor het reilen en zeilen van het bedrijf.

We mogen stellen dat dit bezoek ons, de gidsen en de sympathisanten van de kring, veel bijgebracht heeft omtrent de firma Daikin.

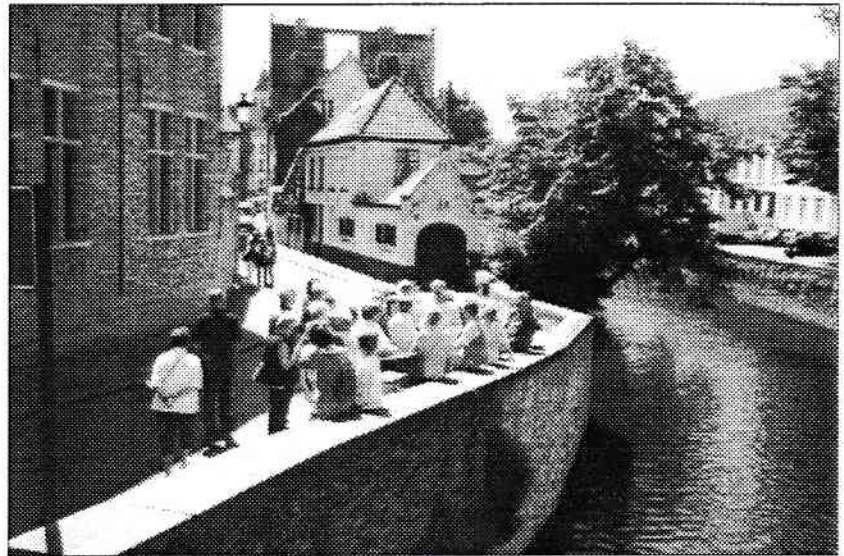
Onze dank gaat dan ook uit naar de directie en mevrouw Greet Velghe die het bezoek mogelijk maakten.

Etienne Pitteljon

BEZOEK BRUGGE 2002

Een vijftientig belangstellenden volgden op zaterdag 1 juni 2002 gids Marc Loy met bijstand van gids Christa Kurthen op de tentoonstellingswandeling 'Hanze@Medici' waarbij achtereenvolgens het Provinciaal Hof op de Grote Markt, de Saaihalle, het Hof Bladelin en de Poortersloge aangedaan werden.

Het stralende weer en het op tijd - voor de grote toeloop - bezoeken van de verschillende locaties, de deskundige en vlotte begeleiding zorgden voor een aangenaam dagje Brugge.

Publiciteitstarieven

Gidsenblad

"Lange Nelle"

- 1/1 A4-blad = € 75
- 1/2 A4-blad = € 50
- 1/4 A4-blad = € 25

HERNIEUWING LIDMAATSCHAP

Dit is het laatste 2002-nummer van ons blad.

Het lidmaatschap 2003 gaat in op 1 januari en houdt in: (meestal gratis) deelname aan onze voordrachten, bezoeken, wandelingen en uitstappen. Bovendien ontvangt elk lid het driemaandelijks gidsenblad met activiteitenkalender, wetenswaardigheden, luchtige en meer wetenschappelijke bijdragen.

Als extra krijgt u het jaarboek 2003. Het wordt een FOTOBOEK WEST-VLAANDEREN (voor leden gratis, winkelprijs nog niet bekend) met bijdragen van alle afdelingen van de West-Vlaamse Gidsenkring vzw.

De lidmaatschapsbijdrage is € 12,50 over te schrijven op bankrekeningnummer 380-0049184-76 van Gidsenkring Lange Nelle vzw.

Om het u gemakkelijk te maken, vindt u een overschrijvingsformulier ingesloten. U kunt ook steunend lid (€15) of erelid (€ 25) worden door het passende bedrag over te maken.

Dank bij voorbaat voor een vlotte afhandeling!

Jaarboek 2002 van de West-Vlaamse Gidsenkring vzw (gratis voor onze leden 2002!)

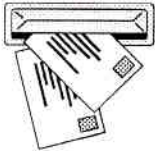
Het jaarboek 2002 van de West-Vlaamse Gidsenkring werd voorgesteld in het Provinciaal Hof in Brugge. Het werk omvat naast een rapport over de werkzaamheden van afgelopen jaar ook een zo volledig mogelijke inventaris van neogotische bouwwerken in de provincie. Dit in aansluiting op de lijvige studie die de Gidsenkring vorig jaar publiceerde over neogotiek in West-Vlaanderen.

John Godderis (56) uit Roeselare en Willy Detaillieur (66) uit Lauwe zijn de samenstellers van dit boekwerk, maar ze lieten zich bijstaan door een schare medewerkers uit diverse afdelingen. "De samenstelling van dit boek was een wikken en wegen", zegt John Godderis. "We moesten ons beperken tot wat er 'op straat' te zien was, dus geen interieurs, en ook geen opsomming van de neogotiek die in de Eerste Wereldoorlog

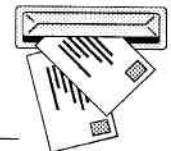
sneuvelde. We moesten dus selecteren en doseren."

"Vooral Brugge stelde daarbij een probleem omdat het centrum van de stad een neogotisch openluchtmuseum geworden is. Daarom verkozen we het historisch centrum van Brugge niet te behandelen en de rand van Brugge voor het eerst in kaart te brengen. De regio's Tielt en Waregem komen praktisch niet aan bod in dit overzicht omdat beide al te lichte neogotische vlekken zijn. De andere delen van de provincie krijgen ruimere aandacht, zodat het toch nog een boek werd met een kleine 150 bladzijden en ruim 200 foto's."

'De neogotiek in West-Vlaanderen. Religie en architectuur' is een waardevolle gids, (winkelprijs 13 euro) die door velen zal geraadpleegd worden tijdens bezoeken aan de provincie.

M E E G E D E E L D

TENTOONSTELLING "STRANDEN EN BLIKKEN"

Venetiaanse Gaanderijen 14.12.2002 – 16.02.2003

Organisatie Cultuurdienst i.s.m. Museum voor Schone Kunsten

Hieronder vindt u een bijdrage van Roland Laridon, voorzitter van de Vrienden van de Stedelijke Musea en Commissaris van deze tentoonstelling.

Noot: bij het ter perse gaan van dit nummer, vernamen we dat de Cultuurdienst van plan is 2 literair geïnspireerde namiddagen te organiseren, één eind januari en één in de helft van februari 2003. Om in het oog te houden!

Roland Laridon:

Heerlijk, ergens te kunnen stranden waar het goed is ...

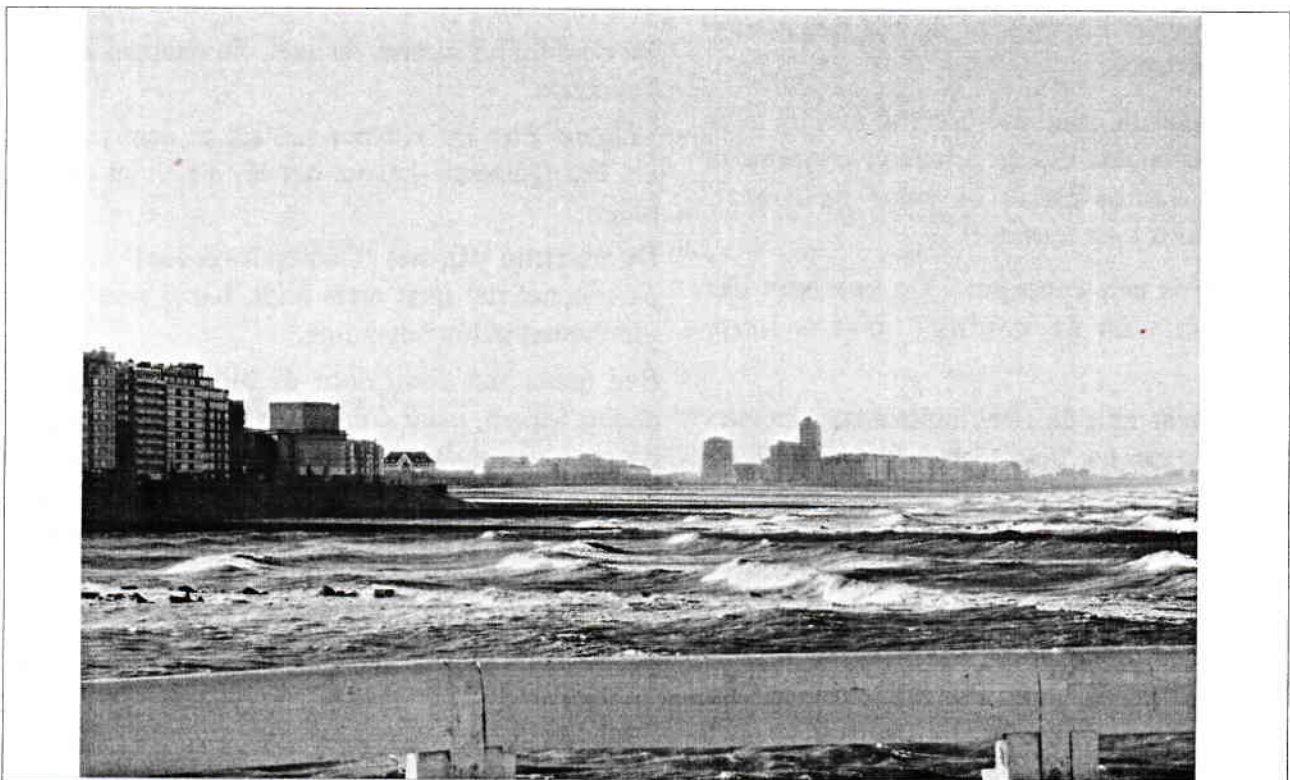
Eric De Kuyper en Charlotte Mutsaers zijn niet

in Oostende geboren. Ze zijn – om het in het Oostends uit te drukken – aangespoelden. Maar beiden hebben hun liefde voor de unieke stad Oostende in hun literair oeuvre beschreven.

James Ensor en Leon Spilliaert, echte Oostendenaars – d.w.z. in Oostende geboren en getogen – hebben op een werkelijk meesterlijke wijze hun blik op de stad, haar zee, dijk en stranden, vastgelegd in hun schilderijen, aquarellen, etsen en tekeningen.

Twee nu levende kunstenaars, ook echte Oostendenaars, Liliane Vandenbroucke in aquarellen en schilderijen, en Valère Prinzie in fotografie, leggen hun eigen blik op Oostende vast, maar ook wel eens een kijk, verrijkt door de ogen, het hart en de geest van Eric De Kuyper en Charlotte Mutsaers.

James Ensor, Leon Spilliaert, Eric De Kuyper, Charlotte Mutsaers, Liliane Vandenbroucke, Valère Prinzie : zoveel verschillende blikken op zoveel stranden.

Oostende, een zegen om er te kunnen stranden...

Stranden en blikken...

Twee woorden : twee werkwoorden, maar ook twee meervouden van twee zelfstandige naamwoorden : strand en blik.

Stranden en blikken op ... de stad Oostende die in haar schoot verschillende stranden draagt. Maar het zijn alle stranden die bij de Noordzee liggen en waarlangs een heerlijke, unieke dijk loopt ...

Oostende waarover Eric De Kuyper schrijft :

Er was eens ... er was eens een badplaats die de koningin der badsteden werd genoemd ...

Maar vooral :

Oostende is letterlijk en figuurlijk een plaats waar veel mensen zijn gestrand.

Eric De Kuyper, welbekend schrijver, is in Oostende gestrand en heeft zo z'n eigen blik op die stad.

Maar ook evenzeer welbekende schrijfster Charlotte Mutsaers is er gestrand en ook zij heeft zo haar eigen blik op Oostende, net zoals James Ensor en Leon Spilliaert. Meer nog : zij is er echt verliefd op zoals blijkt uit de volgende passage :

Het gebeurde tijdens de eerste nacht in ons eerste Oostendse huis aan de Louisastraat numero 1. Kerstnacht! Het leek wel een eerste huwelijksnacht, zo opgewonden waren we. Het huwelijk tussen Kerstmis en de zee, tussen onszelf en Oostende.

Ze associeert de stad voortdurend met de twee grote kunstenaars die er gewoond en gewerkt hebben : James Ensor en Leon Spilliaert. Ontroerend is haar uitroep :

Oostende is een koningin. De koningin der badsteden. En de koning? Dat is Leon Spilliaert.

Volgens haar zijn de twee kunstenaars beiden aanbidders van het licht. Maar bij beiden is er toch sprake van een ander soort licht .

Zijn aanbedding van het licht heeft Spilliaert met Ensor gemeen, die het licht 'zijn dochter' noemde. Welke schilder zou het licht ook niet aanbidden in een stad als deze? Maar terwijl Ensor meer op de kleurrijke schitteringen van het daglicht was gericht, liet Spilliaert zich betoveren door het kerstlicht, dat bescheidener

is en raadselachtiger.

James Ensor drukte het als volgt uit : Pro luce nobilis sum. Ook Eric De Kuyper citeert vaak Leon Spilliaert :

Wat Spilliaert vooral – haast op magische wijze – heeft gevat, is het uitzonderlijke van de kustlijn of juist, haar perspectief...

De fascinatie voor de zee is het 'leitmotiv' in het werk van beide schrijvers. Eric De Kuyper: En de zee verdraagt, zoals we inmiddels weten, geen concurrentie. Ze heerst absoluut, samen met het strand waaraan ze als enige wat frivoliteit toestaat.

Charlotte Mutsaers wijst op een zekere ambivalentie :

De eerlijkheid gebiedt te bekennen dat ik doodsbenauwd ben voor de zee.

Tegelijkertijd ben ik er verzot op. Dat kan. In de liefde komt dat ook voor. Welnu, ik kan slechts van de zee genieten als ik me gesteund weet door ... dennenbomen.

In Oostende komt het voor haar allemaal tot eenheid, ja veel meer nog : tot een wonder, wonderbaarlijk en bizar levensgevoel :

Het enige wat ik moet erkennen is dat ik in Oostende oneindig veel meer wonderbaarlijke en vreemdsoortige zaken tegenkom dat in Amsterdam. Hoe dat precies zit, kan ik ook niet verklaren. Laat ik het er maar op houden dat die evenzeer bij de stad horen als de dijk, het strand en de zee.

Ja, de dijk, het strand, de zee. En daaraan ligt : Oostende.

Volgens Eric De Kuyper bestaat er echt zoiets als een Oostende-gevoel dat hij als volgt definieert :

De essentie van het 'Oostende-gevoel' is het perspectief dat naar niets leidt, tenzij naar een vluchtpunt in het oneindige.

Een mens kan nooit door de blik van iemand anders kijken, maar – en dat is toch het belangrijkste – de organisatoren van de tentoonstelling Stranden en blikken hopen dat de blik van de toeschouwer door de kennismaking met de blik van James Ensor, Leon Spilliaert, Charlotte Mutsaers, Eric De Kuyper, Liliane Vandenbroucke en Valère Prinzie verrijkt en verinnigd zal worden.

Stranden in schoonheid betekent immers altijd : een unieke ervaring.

Stranden & Blikken praktisch

De tentoonstelling biedt een combinatie van literatuur, schilderkunst, kalligrafie, aquarelkunst en kunstfotografie op basis van het werk van de auteurs Charlotte Mutsaers en Eric De Kuyper, de Oostendse schilders Ensor en Spilliaert (veelvuldig vermeld in het werk van beide auteurs), de aquarelliste Liliane Vandenbroucke en de kunstfotograaf Valère Prinzie.

De tentoonstelling is opgezet rond de correspondentie van Charlotte Mutsaers met Plaisir d'hiver in Oostende (Open brief aan Eric De Kuyper in *Ons Erfdeel* 2/1998, p. 162-176) en Eric De Kuyper met zijn antwoord *Duel in Oostende* (*Ons Erfdeel* 4/1998, p. 527-533).

Daarnaast zijn er twee boeken van Eric De Kuyper: *Aan zee, taferelen uit de kinderjaren* (SUN, Nijmegen, 1988) en *Met zicht op zee: aan zee - veertig jaar later* (SUN/Kritak, Nijmegen, 1997) en twee essaybundels van Charlotte Mutsaers: *Paardejam* (Meulenhoff, Amsterdam, 1996) en *Zeepijn* (Meulenhoff, Amsterdam, 1999).

Deel 1

Gewijd aan het werk van de twee auteurs: Charlotte Mutsaers en Eric De Kuyper.

Deel 2

Gewijd aan enkele werken van James Ensor (schilderijen en etsen) en van Léon Spilliaert (schilderijen en litho's), in het bezit van de Stedelijke Musea voor Schone Kunsten van de stad Oostende en enkele privé-personen. Beide kunstenaars worden uitvoerig geciteerd in de werken van beide bovengenoemde auteurs. Een primeur in de tentoonstelling is het werk 'De Hofstraat' van Léon Spilliaert, een nog nooit eerder tentoongesteld werk!

Deel 3

Twee eigentijdse Oostendse kunstenaars, de aquarelliste Liliane Vandenbroucke en de kunstfotograaf Valère Prinzie, stellen de zee centraal in hun werk.

- Titel: Stranden en Blikken

- Open : zaterdag 14 december 2002 tot en met zondag 16 februari 2003, elke zaterdag en zondag van 14.00 – 17.00 uur ('s zondags ook van 10.00 – 12.00 uur), tijdens de kerstvakantie (23 december 2002 tot en met 5 januari 2003) elke middag van 14.00 – 17.00 uur

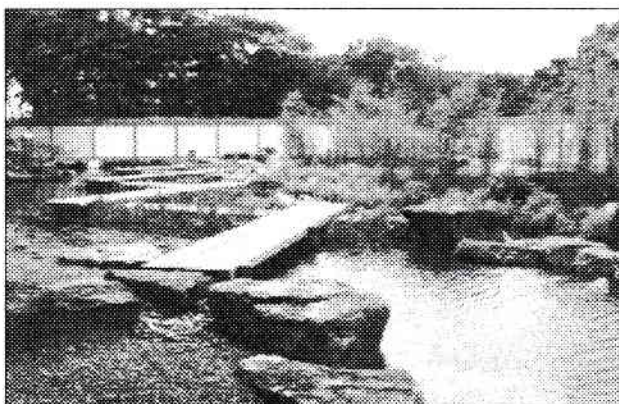
- Toegangsprijs: gratis

Belangrijk evenement : 14 februari 2003 :
Nacht van de Musea en de Galerijen

In de Venetiaanse Gaanderijen debatteren Charlotte Mutsaers en Eric De Kuyper over 'Oostende, koningin der Badsteden'.

Dirk Beirens

Weetje Japanse tuin

Gedurende de periode 1 augustus 2001 - 1 augustus 2002 werden in totaal 24.058 tickets verkocht. Voor kinderen is de toegang gratis.

Archiefbeelden Mariakerke

Andries De Gryse, Archiefbeelden Oostende deel II: Mariakerke (Briscombe Port Stroud: Tempus Publishing, 2002), 128 blz. ISBN 90-76684-25-1. 5. (Internet: www.tempus-belgium.com, www.agorabooks.com)

Ook ons gidsend lid Marcel Leeuwerck leverde een belangrijke bijdrage voor dit boek.

Het boek kost 18 euro en is te verkrijgen in de lokale boekhandels alsook bij de auteur Andries De Gryse, Perzikelaan 28, 8400 Oostende.

Voorwoord

Waar is de tijd dat we met zijn dertigen hele zaterdagen les volgden - zo zwaar soms - om in het bereik te komen van een felbegeerd gidsen-diploma? Twee hele jaren van inspanning werden het - het was ons zelfs niks te veel - om nog maar van de intellectuele dobber te zwijgen dit nogmaals te produceren op al die examendagen.

En toch is het ons gelukt: heel wat kennis rijker.

Anderen onder onze actievelingen presteerden dit jaren eerder.

Vandaag telt onze Gidsenkring een 250-tal leden: gidsende en niet-gidsende leden. *Speciaal voor u* is er elke maand een activiteit waarin we proberen aan diezelfde informatiehonger - van jaren terug? - te voldoen. We nodigen stelselmatig mensen uit die iets te brengen hebben vanuit hun eigen engagement of kennis.

En u, trouwe abonnee, kunt ons op die avonden gezelschap houden: gratis.

Spijts uw overvolle agenda's durven we benadrukken dat deze bij-scholingen er zijn voor u.

Zonder u moeten we zelfs niks meer organiseren, kunnen we onmiddellijk twee clausules uit onze statuten schrappen: "de vervolmaking van de aangesloten gidsen", "het organiseren van voordrachten, rondleidingen,..."

En dan krijgen wij een Gidsenkring vol stilstand.

Stilstaan is achteruitgaan.

Wie afwezig is, krijgt zo dikwijls ongelijk...

U allen nodigen we nogmaals met klem uit op onze activiteiten. Het zou leuk zijn u ook hier te mogen leren kennen.

En het zou zoveel zinvoller zijn voor de spreker als er meer mensen in zijn inspanning geïnteresseerd zouden zijn.

Komt u ook eens langs?

Voorzitter Leen Coene

Afscheid van Marcel Braet

Er zijn dagen van komen. er zijn dagen van gaan...

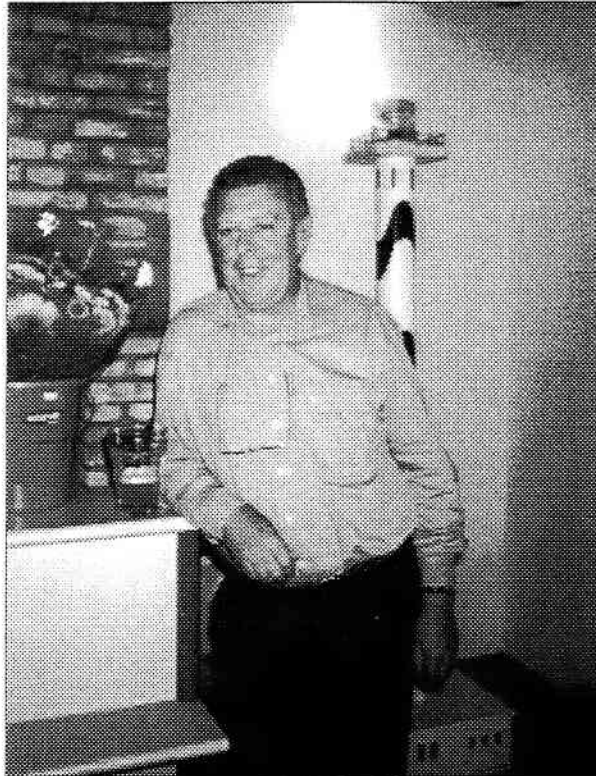
Vandaag, 4 oktober 2002, is het een dag van gaan voor een bestuurslid van het eerste uur.

Marcel Braet, penningmeester van onze vereniging wenst ons bestuur te verlaten en de "penningen" aan anderen door te geven.

De "meester" doorgeven zal niet lukken, want voor ons, gidsen, zal hij altijd een meester blijven.

Van bij de start van onze gidsenkring in 1988, functioneerde Marcel als een vuurtorenlicht in een haven.

Altijd zagen wij hem druk bezig voor, tijdens en na onze maandelijkse vergaderingen.

Hij verscheen als eerste om de deur van ons vertrouwde lokaal in de Leffingestraat te openen. Hij vertrok als laatste, na alles te hebben nagezien.

Altijd zagen wij hem met kartonnen dozen in de armen.

Tonnen tijdschriften en fotokopieën sleepte hij naar de Leffinge- en de Steenbakkersstraat.

Tonnen boeken en documenten stapelde hij in zijn garage in de Eekhoornstraat.

Wij zagen hem bezig in en rond Oostende met

het fotograferen van gebouwen en beeldhouwwerken, met het samenstellen van diareeksen, met het opstarten en uitschrijven van wandelingen zoals de Monumenten- en Gevelwandeling,

Marcel met bestuursleden van de 1ste en 2de lichte.

Boven: Patricia, Marcel, Maria, René.

Onder: Martine, Rita, Norbert

de Zandvoordewandeling, het St.-Annakerkje, de Historische Polders en het Krekengebied en verleden jaar de Fietsenwandeling in het teken van metaal.

Hij organiseerde samen met Dirk Beirens, onvolprezen redacteur van ons gidsenblad en ondervoorzitter tot 1997, twee gidsenopleidingen. Een titanenwerk, waarvan alles cursisten onder de indruk waren.

Bij het jaarlijks nazicht van de boeken, zagen de commissarissen de zorgvuldig genoteerde inkomsten en uitgaven. Ze vertelden erover en hoezeer ze ook zochten, ze vonden niets abnormaals... een beter beheer kon niet, een beter resultaat ook niet.

We zagen hem bezig met het tijdrovende secretariaatswerk tot 1994.

We zagen hem bezig met de uitgave van een intern informatieblad.

Altijd zagen we hem als financieel, reglementair of statutair iets geregeld moest worden.

We zagen hoe hij dit alles deed en nog zo veel meer, zoomaaraar... en altijd was hij vriendelijk, correct en bescheiden.

Marcel, we danken je van harte voor dit vuurtoerenlicht in ons veertienjarig bestaan en voor het immense werk dat je hebt verricht. Het getuigt van grootmoedigheid.'

Zonder jouw kennis en inzet bestond de Oostendse Gidsenkring met zijn meer dan 50 gediplomeerde gidsen vandaag niet.

Rita, ook jou zagen we altijd, met de glimlach, steeds bereid te helpen, steeds bereid te luisteren. Bedankt!

Rita, Marcel, we zeggen jullie geen vaarwel, dra zien w'elkander weer, dat hopen we, om te genieten van een paar goede flessen wijn, gekozen door en met uitleg van... Marcel, natuurlijk!

*Marcel met
bestuursleden van
de 3de lichting.
Boven: Katrijn,
Marcel, Christa,
Leen.
Onder: Etienne,
Jeanine.*

De Galoprensport

Gemakshalve lieten we de franken staan voor wat ze waard zijn.

1. Historiek

De galoprennen dateren van het Romeinse Keizerrijk maar namen pas hun 'moderne' vlucht bij de aanvang van de 18de eeuw toen Willem III een bijzonder ras kweekte uit 3 paarden geïmporteerd uit de Arabische landen: Godolphin Arabian, Darley Arabian en Beyerley Turk.

De volledige afstamming van elke volbloed is opgenomen in de 'Stud Book'.

Het ras van het renpaard is dus louter artificieel. De rennen hebben precies tot doel dit ras te verbeteren. In dezelfde gedachte hebben de dravers hun eigen ras: het warmbloedpaard.

2. Types van rennen

In feite bestaan er twee types van rennen: de handicaps en de niet-handicaps.

Bij een handicap brengt een specialist of een groep van specialisten de kansen op overwinning van elk paard in evenwicht door elk paard een vooraf bepaald gewicht (jockey + zadel) toe te kennen zodat elk paard dezelfde kansen krijgt (hand in cap = hand in de hoed).

In de andere rennen wordt het te dragen gewicht bepaald door voorafbepaalde voorwaarden in het licht van het verleden van het paard (opbrengsten, overwinningen, plaatsen). Wanneer alle paarden hetzelfde gewicht dragen spreekt men van een 'klassieke' ren. Op te merken valt dat de merries steeds over een 2 kg-voordeel beschikken en dat de jongere paarden i.v.m. hun oudere rivalen ook over een gewichtsvoordeel beschikken (leeftijdsgewicht) volgens de te lopen afstand en de jaarperiode waarin gelopen wordt.

In afnemende volgorde naar kwaliteit vermelden we:

- Groep-rennen (1-2-3) bv.: Arc de Triomphe (Longchamp 1ste zondag van oktober)
- De 'listed-races': rennen die voorbereiden op de groep-races
- Conditie-rennen: meergewicht naar opbrengsten en overwinningen
- De 'maidens': races voor paarden zonder overwinning

- Verkooprennen: de deelnemers kunnen na de ren verkocht worden

Handicaps worden over 't algemeen voorbehouden aan minderwaardige paarden.

3. Invloed van het gewicht

De specialisten stellen dat 1 kg overeenstemt met 1 (paarden)lengte ($\pm 2,5$ m) op een afstand van 1000 m. Vermits de volbloeden 1000 m afleggen in 1 minuut kunnen we ervan uitgaan dat 1 kg meergewicht de snelheid van een paard met ongeveer 1% reduceert. Uiteraard zijn deze overwegingen empirisch van aard en afhankelijk van een hele rits factoren (afstand, tempo van de race, de hardheid van de baan, de voor- of nadelige wind enz.).

4. Wat gaat er aan de ren vooraf?

- De jockeys worden met hun zadel gewogen. Hun gewicht moet overeenkomen met dat van het officieel programma.
- De trainers zadelen hun paarden.
- De paarden betreden de voorstellingsring, de paddock, waar de toeschouwers de fysieke toestand van het paard kunnen beoordelen.
- De jockeys worden naar de paddock geroepen om hun tactische richtlijnen te krijgen.
- De paarden begeven zich in een ontspannende canter naar de start en warmen zich zodoende op voor de wedstrijd.
- De paarden stappen rond voor de starting-boxes (startstallingen) en worden een na een binnengeleid in hun 'box'.
- De start wordt gegeven en gevalideerd door de man die 100 m verder de witte vlag 'strijkt'.
- Het koersverloop wordt bepaald door de af te leggen afstand: het tempo is eerst matig maar wordt geleidelijk opgetrokken tot op 500 m van de eindstreep waar de paarden zich ten volle geven.
- Bij een bijzonder betwiste aankomst doet men beroep op de 'foto' om de juiste uitslag te bepalen. Wanneer een onregelmatigheid is vastgesteld (bv. een paard hindert een concurrent) wordt een onderzoek ingesteld door de commissarissen die aan de hand van de film en van een

gesprek met betrokken jockeys zo nodig de uitslag wijzigen.

- De eerste 5 in de uitslag worden gehuldigd naast de weegruijnte. De jockeys ontzadelen hun paard voor het publiek en de commissarissen en worden opnieuw gewogen.
- De jockey van de winnaar trekt één enveloppe uit meerdere. Het lot bepaalt of zijn paard een urinestaal dient af te leveren (dopingonderzoek).
- De officiële uitslag wordt bevestigd door de speaker (all right: het rood bord wordt uitgehangen).

5. De Presentatiering

Bij de presentatie in de paddock dient men op het volgende te letten:

- Gunstige tekenen: speels, opgewekt, bolstaande aders en spieren, oren gespitst, stapt als op 'eieren', houdt het hoofd hoog, glanzende vacht, soepele, gestrekte en scherende canter.
- Ongunstige tekenen: slaan met staart, onwillig om de renbaan te betreden, transpiratie rond de ogen en oren, overdreven zenuwachtigheid of kalmte, molenactie bij de canter, trekt geweldig op het bit, weerspanning tegenover de jockey, erectie bij hengsten, loops voor merries, doffe vacht, overgewicht.

6. Varia

- De rennen halen hun inkomsten een heffing op de weddenschappen en uit de sponsoring.
- De te winnen prijzen in België gaan van 30.000 fr tot 200.000 fr aan de winnaar.
- Jockeys en trainers hebben recht op 10% van het prijzengeld verhoogd met een vast bedrag.
- De sportieve loopbaan van een volbloed start op 2 jaar en het paard loopt tot zijn 12 jaar of zelfs langer.
- De afstand van de vlakke rennen gaat van 1000 m (sprinters) tot 3000 m (stayers), zelden verder.
- De economische activiteit rond de rennen (galop en draf) geeft in België werk aan 5000 personen.
- De site van de Belgische rennen is www.turf-be.com.

Wedden op de paardenrennen

1. Inleiding

In essentie bestaan er twee types van weddenschappen: de weddenschappen tegen vaste quo-

tering (bookmakers) en de onderlinge weddenschappen (PMU=pari mutuel urbain, PMH-pari mutuel hippodrome).

Deze eerste soort wordt vooral op prijs gesteld in de Angelsaksische landen maar wordt geweigerd in andere landen (bv. de Franse wetgever aanvaardt slechts onderlinge weddenschappen).

2. Bookmaker

De bookmakers bieden quoteringen aan voor elk van de deelnemers in de ren. Hun 'plank' ziet er gewoonlijk zo uit:

N°	D LEJEUNE	Cotes
1	Canasson Royal	7/2
2	Picotin	2/1
3	La Pompadour	5/4
4	Igotadream	4/1

De bookmaker heet D. Lejeune en biedt quoteringen aan in een ren van 4 vertrekkers. Indien het paard waarop u gegokt heeft wint, ontvangt u uw inzet vermenigvuldigd met de quotering vermeerderd met de inzet, en verminderd met een heffing van 10% op de winst.

Bv.: u wedt 500 Fr op Picotin tegen een quotering van 2/1. Wint het paard dan ontvangt u:
500 X 2 = uw inzet vermenigvuldigd met de quotering

+ 500 = uw inzet

- 100 = 10% op de winst (500 x 2 x 10%)

1400 Fr = het ontvangen bedrag vanwege de bookmaker.

• Wanneer u 500 Fr inzet, deelt de bookmaker aan zijn boekhouder mee: nummer 2, 500 voor duizend op ticket 45. De boekhouder schrijft deze gegevens neer in een Grootboek waar alle weddenschappen staan neergeschreven. Dit boek dient zowel als bewijs in geval van betwisting... als document voor de Administratie der Belastingen.

• De bookmaker overhandigt u een ticket zoals hiernaast weergegeven (in werkelijkheid iets minder leesbaar).

D LEJEUNE	
45	
2	
500	
1000	

- Na de ren overhandigt u het winnend ticket aan de bookmaker die u 1400 Fr toereikt.

Bij de bookmakers wedt u tegen een vaste quotering. Dit betekent dat, wat ook de evolutie van de quotering mag zijn, u in dit geval 'twee tegen een' ontvangt. Het is immers zo dat volgens de wet van vraag en aanbod de quoteringen evolueren naar boven (dalende vraag) of naar beneden (stijgende vraag).

De quotering 1/1 is een belangrijke grens. De term die hiervoor gebruikt wordt is 'geld voor geld' ('even money') want het betrokken paard heeft eigenlijk wiskundig volgens die quotering evenveel kans te winnen of te verliezen!

Niets houdt u tegen te spelen onder deze quotering waarbij de winst lager zal zijn dan de inzet. Men noemt dit spelen 'en payant'. (niet te vergeten dat uw inzet ook terugbetaald wordt). Dit komt vaak voor in een ren waarin een paard met kop en schouders boven de andere uitsteekt.

3. De 'Pari Mutuel' (De onderlinge weddenschappen)

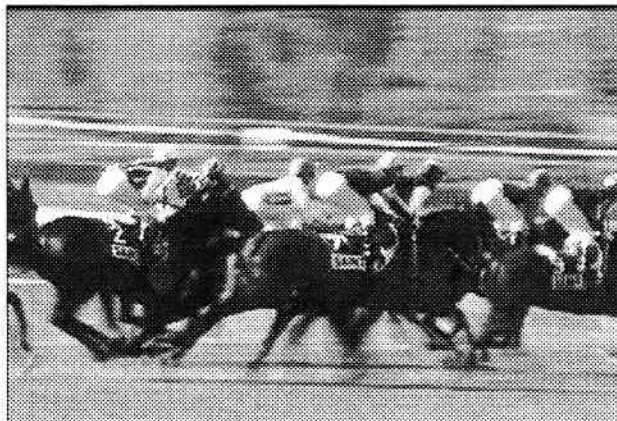
Zoals de benaming het zegt, behelst het hier weddenschappen waarbij u het opneemt tegen de anderen i.e. de massa van de weddenschappen wordt verdeeld over de winnaars na aftrek van de kosten: over 't algemeen 25% van de PMH (voor de Lotto is dit 50%).

Laten we opnieuw de tabel van hierboven voor ogen nemen, maar we voegen er de inzetten aan toe bij het vertrek.

N°	P MUTUEL	Rapports (cotes)	Mises
1	Canasson Royal	3.4 (2.4/1)	35000
2	Picotin	4.0 (3/1)	30000
3	La Pompadour	2.4 (1.4/1)	50000
4	Igotadream	2.7 (1.7/1)	45000
			160000

De te verdelen massa bedraagt $160.000 \times 0.75 = 120.000$ Fr. De opbrengsten voor de 4 deelnemers worden verkregen door de nettomassa van 120.000 Fr te delen door de inzetten op het overcomstigste paard. Dit geeft ons voor de 4

paarden respectievelijk 3.4, 4.0, 2.4, 2.7. Aangezien bij de pari mutuel de inzet in de opbrengsten ingecalculereerd wordt, dient men deze quoteringen te verminderen met 1 om de reële quoteringen te bekomen die vergelijkbaar zijn met die van de bookmakers: 2.4/1, 3/1, 1.4/1, 1.7/1.

Bij vergelijking met wat de bookmakers aanbieden stellen we het volgende vast: paard 1 heeft een vergelijkbare opbrengst, paarden 2 en 3 liggen interessanter bij de PMH, paard 4 moet bij de 'bookies' gespeeld worden.

Bij dit type van weddenschappen stellen zich toch enkele problemen:

- De hierboven voorgestelde tabel met de uiteindelijke inzetten is pas gekend als de weddenschappen afgesloten zijn d.i. bij de start van de ren. U bent dus in het ongewisse over de opbrengsten tot de laatste inzet is geplaatst. Dit euvel wordt wel gedeeltelijk opgevangen via een inter tv-circuit dat regelmatig de schommelingen van de quoteringen volgens de inzetten weergeeft. Het is ook zo dat de fluctuaties hun scherpe kanten verliezen al naar gelang de massa van de inzetten belangrijker wordt. Om elke verrassing te vermijden is het aangeraden zo lang mogelijk te wachten om in te zetten. Mocht echter iedereen die redenering volgen ...

- Bij de PMH wedt u 'tegen uw eigen geld' want u beïnvloedt negatief de opbrengsten van het door u aangeduide paard. Dit is vnl. het geval bij belangrijke inzetten. Stel dat u 20.000 Fr winner inzet op La Pompadour. De massa aan weddenschappen wordt dan $160.000 \text{ Fr} + 20.000 \text{ Fr} = 180.000 \text{ Fr}$ waarvan 135.000 Fr verdeeld wordt tussen de winnaars (-25% kosten). De quotering voor dit paard wordt van $(135.000/70.000) - 1 = 0.9/1$ wat merkkelijk lager

is dan bij de bookmakers 5/4. Door uw inzet van 20.000 Fr is de opbrengst bij de PMH geslonken van 2.4 naar 1.9.

Een voordeel bij de PMH vergeleken met de bookmakers is de waaier van verschillende types weddenschappen die aangeboden worden. Bij de bookmakers speelt u in principe alleen maar 'winner'. De PMH biedt u daarentegen heel wat andere mogelijkheden.

4. Wat te spelen?

Statistisch bekeken loopt u het minste risico met de favoriet te spelen, maar hij zal u dan ook weinig doen verdienen.

Aangezien dit document gericht is tot neofieten, raden we u aan eerst de paarden in de paddock te gaan bekijken vooraleer u in de spelarena te wagen.

Indien u minstens 1000 Fr op een paard inzet als 'winner', dan vergeet u best de PMH en wendt u zich tot de bookmakers. In de andere gevallen is de PMH 'the place to be'.

De strategie van de bookmakers is eenvoudig: de meesten 'verkopen' de favoriet, zijn misschien in de meeste rennen verlieslatend maar houden finaal toch nog een flinke stuiver over omdat ze de wetten van de statistieken langs hun kant hebben. Neem daarom de bookmakers tegenvoets. Laat de favorieten links liggen tenzij hun notering de juiste weergave is van hun kansen.

Val dan ook weer niet in het andere uiterste. Hoge quoteringen zijn zoals het monster van Loch Ness: iedereen praat erover maar men ziet het nooit.

Wedden is de kans van een paard kopen tegen een bepaalde prijs. Het is als bananen kopen op de markt. Zijn ze te duur of overrijp, ga terug naar huis en laat u vooral niet verleiden iets anders te kopen. Biedt men ze u aan tegen een belachelijk lage prijs (lees: een paard tegen een

te aantrekkelijke notering), dan zijn ze waarschijnlijk niet te eten.

Een hint: gaat het om een 'open' ren (quotering van de favoriet hoger dan 2/1) dan kan u zich wagen aan een 'koppelspel' (aanduiden van de eerste twee in de ren), waarbij u uw verkozen paard combineert met het 'veld' (alle andere deelnemers). De inzet is niet niks (basisinzet bv. 50 Fr* (veld -1). Het is echter voldoende dat uw basispaard bij de eerste twee eindigt om langs de 'kassa' te gaan. Maar als het 'koppel' vervuld wordt met een outsider dan is het helemaal 'bingo'.

5. Wanneer spelen?

Bij de PMH heeft het ogenblik waarop u inzet geen invloed op de opbrengsten. Wil u echter uw notering zo accuraat mogelijk kennen dan raden we u aan zo lang mogelijk te wachten.

Zet u daarentegen in bij de bookmakers dan is het tijdstip van primordiaal belang. In het begin van de betting bieden ze schuchtere noteringen aan om deze geleidelijk op te drijven tot de eerste zware weddenschappen vallen. Wanneer de notering van eenzelfde paard bij verschillende bookmakers zakt, dan spreekt men van een 'prise'. Het is een gouden regel die zegt 'inzetten bij de tweede prise':

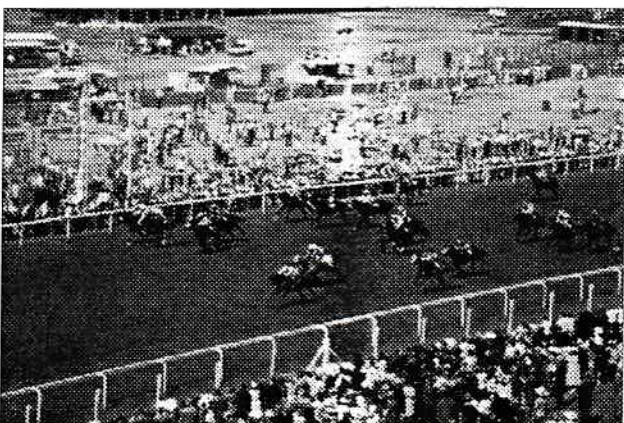
- 4/1, 5/1, 9/2 (eerste prise), 4/1 (tweede prise): GO!
- 2/1, 5/2, 3/1, 11/4 (eerste prise), 3/1, 7/2, 3/1 (tweede prise): GO!

6. Varia

- Stal: indien 2 deelnemers behoren tot dezelfde eigenaar, dan vormen ze alleen bij de bookmakers Stal en worden ze gekoppeld voor de weddenschappen. Wedt u op de 'Stal' en is 1 van de 2 paarden winnaar, dan is het 'kassa'. Bv. 2 en 7 vormen stal. De bookmakers schrappen nr. 7 en schrijven dit nummer 7 bij nr. 2 op de 'plank'.

- Ex-aequo (dead heat): indien 2 of meer paarden terzelfdertijd de eindmeet kruisen en zelfs de finishfoto geen uitsluitsel kan geven, dan is er ex-aequo. Het gevolg is dat voor de betrokken paarden de opbrengsten gehalveerd worden.

- All Right: uitdrukking die de speaker gebruikt om de uitslag definitief te valideren. De winnende weddenschappen kunnen uitbetaald worden.

Wat een gids I(ei/ij)den kan!

Zaterdag 13 juli 2002

“Internationale Vloeddagen te Zeebrugge”. Een gelegenheid voor de bemanningen van de vreemde oorlogsbodems om eens vaste grond onder de voeten te voelen. Matrozen genieten evenwel geen goede reputatie bij zulke bezoeken aan de wal; uit verveling lopen die soms uit de hand. Daarom organiseerde de Sociale Dienst van onze Marine voor hen een culturele uitstap naar Oostende, charterde enkele bussen en bestelde bij Lange Nelle vijf gidsen voor een stadswandeling met bezoek aan de tentoonstelling “Oostende en Cie”, een gepaste keus trouwens voor zeelui.

Precies op de militaire minuut losten de bussen hun veeltalige ladingen en wij konden die onder ons gevechten verdelen. “Adelante?” beval Leen zonder omhaal en vertrok met de Spaanstaligen. “Je vous en prie, Messieurs?” vulde Etienne aan en nam een groep Marokkanen onder zijn hoede. Voor de rest bleven alleen Russen over! Maar “Geen probleem, (dat beweren alle loodgieters en uitgerekend dan rijzen er problemen) Geen probleem, orakelde de Belgische verbindingsofficier, ze begrijpen allemaal Engels”. Die eigenschap bleek evenwel beperkt tot de officieren en meteen mobiliseerden mijn twee collega’s de opgedirkte adelborsten met hun kepies vol verguld eikenloof.

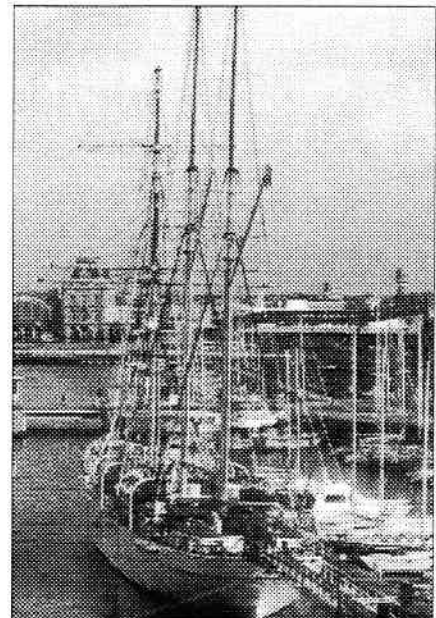
Daar stond uw dienaar nu met een troep graatmagere zwabberjongens! Naar hun schriële gestalten te oordelen kregen zij “aan de bak” alleen wat zure koolsoep opgeschept en voor de rest ondergingen zij volop barse bevelen van norse officieren. De tucht zat er duidelijk diep ingepeperd, want zij torsten altijd waardig hun overmaatse platte muts als een soort witte aureool en trokken nooit hun smetteloze handschoentjes uit. Gelukkig liep tussen die brave Iwans een enkele matroos met een paar woorden Engels in zijn kitbag. Maar “Geen probleem” een goed opgeleide gids van Lange Nelle is niet voor één gat te vangen! Op een blauwe maandag had ik mij immers eens laten

verleiden tot een tv-cursus Russisch. Talen verleiden even vlot als vrouwen, maar de bittere nasmaak slikt men er ook later door. De schuld lag wel bij de listige reclameclip, die een reeks geboorten in een Moskovitische kraamkliniek demonstreerde. Voortdurend riep een rondborstige vroedvrouw: “Sinn” (een zoon) of “Dotsj” (een dochter), zelfs eens “Sinn i Dotsj” bij een tweeling. Op het eerste gehoor leken die woordjes niet bijzonder moeilijk en ik schreef mij in voor de lessen. De ontnuchtering volgde rap toen de ingewikkelde verbuiging met zes naamvallen en de vervoeging van de dubbele werkwoordvormen er aankwamen. Toch bleef sedertdien voldoende Russische woordenschat in mijn onderbewustzijn kleven om tegenover onze gasten uit Sankt Petersburg de eer van Oostende en van Lange Nelle hoog te houden.

Mijn gezelschap ontmoette weldra de Mercator en ik mocht met enige fierheid even uitleggen hoe de Russische naam van meerdere scheepsonderdelen aan het Nederlands werd ontleend;

zoals: Kielvater, Fokmatsjta en Trioem (het ruim). Tsaar Peter de Grote trok immers drie eeuwen geleden Nederlandse zeelui aan om zijn jonge vloot uit te bouwen.

Daarop doorkruisten wij de “Staroj Gorod” (oude stad) en passeerden de Petrus- en Pauluskerk, die mijn jong publiek eerder onverschillig liet. In hun Sovjetkindertijd hoorden zij immers nooit positieve geluiden over religie.

is dan bij de bookmakers 5/4. Door uw inzet van 20.000 Fr is de opbrengst bij de PMH geslonken van 2.4 naar 1.9.

Een voordeel bij de PMH vergeleken met de bookmakers is de waaier van verschillende types weddenschappen die aangeboden worden. Bij de bookmakers speelt u in principe alleen maar 'winner'. De PMH biedt u daarentegen heel wat andere mogelijkheden.

4. Wat te spelen?

Statistisch bekeken loopt u het minste risico met de favoriet te spelen. maar hij zal u dan ook weinig doen verdienen.

Aangezien dit document gericht is tot neofieten, raden we u aan eerst de paarden in de paddock te gaan bekijken vooraleer u in de spelarena te wagen.

Indien u minstens 1000 Fr op een paard inzet als 'winner', dan vergeet u best de PMH en wendt u zich tot de bookmakers. In de andere gevallen is de PMH 'the place to be'.

De strategie van de bookmakers is eenvoudig: de meesten 'verkopen' de favoriet, zijn mischien in de meeste rennen verlieslatend maar houden finaal toch nog een flinke stuiver over omdat ze de wetten van de statistieken langs hun kant hebben. Neem daarom de bookmakers tegenvoets. Laat de favorieten links liggen tenzij hun notering de juiste weergave is van hun kansen.

Val dan ook weer niet in het andere uiterste. Hoge quoteringen zijn zoals het monster van Loch Ness: iedereen praat erover maar men ziet het nooit.

Wedden is de kans van een paard kopen tegen een bepaalde prijs. Het is als bananen kopen op de markt. Zijn ze te duur of overrijp, ga terug naar huis en laat u vooral niet verleiden iets anders te kopen. Biedt men ze u aan tegen een belachelijk lage prijs (lees: een paard tegen een

te aantrekkelijke notering), dan zijn ze waarschijnlijk niet te eten.

Een hint: gaat het om een 'open' ren (quoting van de favoriet hoger dan 2/1) dan kan u zich wagen aan een 'koppelspel' (aanduiden van de eerste twee in de ren), waarbij u uw verkozen paard combineert met het 'veld' (alle andere deelnemers). De inzet is niet niks (basisinzet bv. 50 Fr* (veld -1). Het is echter voldoende dat uw basispaard bij de eerste twee eindigt om langs de 'kassa' te gaan. Maar als het 'koppel' vervolledigd wordt met een outsider dan is het helemaal 'bingo'.

5. Wanneer spelen?

Bij de PMH heeft het ogenblik waarop u inzet geen invloed op de opbrengsten. Wil u echter uw notering zo accuraat mogelijk kennen dan raden we u aan zo lang mogelijk te wachten.

Zet u daarentegen in bij de bookmakers dan is het tijdstip van primordiaal belang. In het begin van de betting bieden ze schuchtere noteringen aan om deze geleidelijk op te drijven tot de eerste zware weddenschappen vallen. Wanneer de notering van eenzelfde paard bij verschillende bookmakers zakt, dan spreekt men van een 'prise'. Het is een gouden regel die zegt 'inzetten bij de tweede prise':

- 4/1, 5/1, 9/2 (eerste prise), 4/1 (tweede prise): GO!

- 2/1, 5/2, 3/1, 11/4 (eerste prise), 3/1, 7/2, 3/1 (tweede prise): GO!

6. Varia

- Stal: indien 2 deelnemers behoren tot dezelfde eigenaar, dan vormen ze alleen bij de bookmakers Stal en worden ze gekoppeld voor de weddenschappen. Wedt u op de 'Stal' en is 1 van de 2 paarden winnaar, dan is het 'kassa'. Bv. 2 en 7 vormen stal. De bookmakers schrappen nr. 7 en schrijven dit nummer 7 bij nr. 2 op de 'plank'.

- Ex-aequo (dead heat): indien 2 of meer paarden terzelfdertijd de eindmeet kruisen en zelfs de finishfoto geen uitsluitsel kan geven, dan is er ex-aequo. Het gevolg is dat voor de betrokken paarden de opbrengsten gehalveerd worden.

- All Right: uitdrukking die de speaker gebruikt om de uitslag definitief te valideren. De winnende weddenschappen kunnen uitbetaald worden.

Wat een gids I(ei/ij)den kan!

Zaterdag 13 juli 2002

“Internationale Vloeddagen te Zeebrugge”. Een gelegenheid voor de bemanningen van de vreemde oorlogsbodems om eens vaste grond onder de voeten te voelen. Matrozen genieten evenwel geen goede reputatie bij zulke bezoeken aan de wal; uit verveling lopen die soms uit de hand. Daarom organiseerde de Sociale Dienst van onze Marine voor hen een culturele uitstap naar Oostende, charterde enkele bussen en bestelde bij Lange Nelle vijf gidsen voor een stadswandeling met bezoek aan de tentoonstelling “Oostende en Cie”, een gepaste keus trouwens voor zeelui.

Precies op de militaire minuut losten de bussen hun veeltalige ladingen en wij konden die onder ons gevijven verdelen. “Adelante?” beval Leen zonder omhaal en vertrok met de Spaanstaligen. “Je vous en prie, Messieurs?” vulde Etienne aan en nam een groep Marokkanen onder zijn hoede. Voor de rest bleven alleen Russen over! Maar “Geen probleem, (dat beweren alle loodgieters en uitgerekend dan rijzen er problemen) Geen probleem, orakelde de Belgische verbindingsofficier, ze begrijpen allemaal Engels”. Die eigenschap bleek evenwel beperkt tot de officieren en meteen mobiliseerden mijn twee collega’s de opgedirkte adelborsten met hun kepies vol verguld eikenloof.

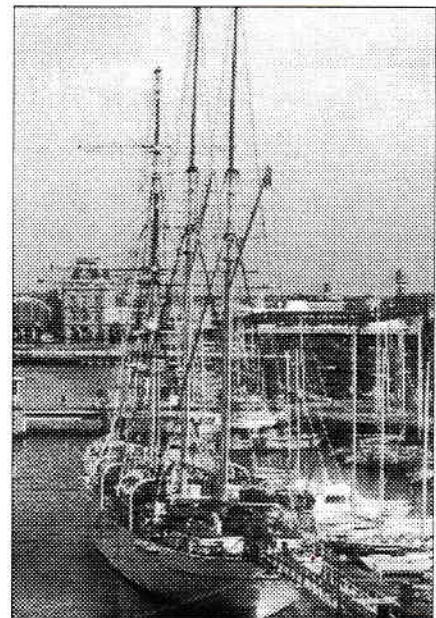
Daar stond uw dienaar nu met een troep graatmagere zwabberjongens! Naar hun schriële gestalten te oordelen kregen zij “aan de bak” alleen wat zure koolsoep opgeschept en voor de rest ondergingen zij volop barse bevelen van norse officieren. De tucht zat er duidelijk diep ingepeperd, want zij torsten altijd waardig hun overmaatse platte muts als een soort witte aureool en trokken nooit hun smetteloze handschoentjes uit. Gelukkig liep tussen die brave Iwans een enkele matroos met een paar woorden Engels in zijn kitbag. Maar “Geen probleem” een goed opgeleide gids van Lange Nelle is niet voor één gat te vangen! Op een blauwe maandag had ik mij immers eens laten

verleiden tot een tv-cursus Russisch. Talen verleiden even vlot als vrouwen, maar de bittere nasmaak slikt men er ook later door. De schuld lag wel bij de listige reclameclip, die een reeks geboorten in een Moskovitische kraamkliniek demonstreerde. Voortdurend riep een rondborstige vroedvrouw: “Sinn” (een zoon) of “Dotsj” (een dochter), zelfs eens “Sinn i Dotsj” bij een tweeling. Op het eerste gehoor leken die woordjes niet bijzonder moeilijk en ik schreef mij in voor de lessen. De ontnuchtering volgde rap toen de ingewikkelde verbuiging met zes naamvallen en de vervoeging van de dubbele werkwoordvormen er aankwamen. Toch bleef sedertdien voldoende Russische woordenschat in mijn onderbewustzijn kleven om tegenover onze gasten uit Sankt Petersburg de eer van Oostende en van Lange Nelle hoog te houden.

Mijn gezelschap ontmoette weldra de Mercator en ik mocht met enige fierheid even uitleggen hoe de Russische naam van meerdere scheepsonderdelen aan het Nederlands werd ontleend;

zoals: Kielvater, Fokmatsjta en Trioem (het ruim). Tsaar Peter de Grote trok immers drie eeuwen geleden Nederlandse zeelui aan om zijn jonge vloot uit te bouwen.

Daarop doorkruisten wij de “Staroj Gorod” (oude stad) en passeerden de Petrus- en Pauluskerk, die mijn jong publiek eerder onverschillig liet. In hun Sovjetkindertijd hoorden zij immers nooit positieve geluiden over religie.

Daartegenover toonden zij veel affiniteit met de romantiek op ons oorlogsmonument. De bombastische stijl van de hoogreliëfs vertoont duidelijk verwantschap met het socialistisch-realistisme van de protserige propagandabouwsels van de voormalige Partij. Zij huiverden bij het zicht van het grimmige gasmasker en keken geboeid naar onze "Tsaar Albert" die als een onstoffelijke cherubijn op een gevleugeld paard boven zijn troepen zweeft. Aan de overzijde bewonderden zij vertederd het tafereel van de vluchtende vissersgezinnen met grijsaards en kinderen. Het hondje tussen de benen van de stoere

schipper ontlokte zelfs een kinderlijke glimlach.

In het park van de "Novieje Gorod" vroeg het bevallige beeldje "De Wind" om een halte. Het rankefiguurtje verdiende zonder twijfel mijn betiteling:

"Krasivaja Djevoutsjka" (een mooi meisje) Jawel, dat klonk uit mijn mond nu eens juist! Helaas, mijn commentaar bleek een slag in het zeewater, want de gratievolle zwier van Dina Bulcke had de glunderende jongelingen reeds goed en wel betoverd. Een bleekneus begon warempel te blozen bij de eerlijke naaktheid van het model (zouden onze Europese jongeren dat nog kunnen?). Plotseling voelde ik mij een beetje aanmatigend tegenover mijn vriendelijke varensgezellen. Op hun drijvende stalen bak genieten zij immers weinig huiselijkheid en missen er zeker vrouwelijk gezelschap. Om mijn lapsus uit te boeten sprong ik het nabije snoepwinkeltje binnen en trakteeerde mijn gasten op een zakje karamellen. Die vriendelijke attentie waardeerden zij bijzonder.

Weldra defileerden wij samen waardig over de dijk richting Venetiaanse Gaanderijen. Er scheen ondertussen wat zon en enkele moedigen durfden daarbij hun handschoentjes uittrekken; een vrijgevochten onverlaat waagde het zelfs het hoofd te ontbloten en liet zijn potsierlijke muts als een lege kaasschotel naast zich benge len. Het krijgshaftig gezelschap degradeerde zichzelf aldus tot een vreedzaam kleinburgerlijk troepje en genoot de nieuwsgierigheid van de flanerende badgasten. Tienermeisjes lonkten en giechelden naar die exotische verschijningen waarvan er een, wellicht een soort korporaal met weekdienst, over de volle breedte van zijn borstkas pronkte met een vergulde nestel die met een wapperende kwast aan zijn schouder vast zat. Rijpere dames vallen op zulk klatergoud en vergaapten zich blozend aan deze kleurige bezoekers. Plots sidderde een waarschuwing doorheen de groep: "Vnameniejee!" (Let op) en bliksemsnel prijkten de handschoenen en de muts weer reglementair op hun plaats. Ik schrok ervan en speurde naar de bron van die paniek. Zij wezen schuw naar een kepie verderop. Haha, daar liep geen bullebak van een Russische kwartiermeester, maar er patrouilleerde gezapig een koppel Oostendse flikken. Om de aangename sfeer te herstellen stelde ik ze beiden voor aan mijn vreemd gezelschap en zij drukten hun allemaal hartelijk de hand. De ingebakken terreur van de Militsia uit de Sovjettijd ebde even weg.

Na deze vleiende verafgoding door het publiek bleek het bezoek aan de tentoonstelling voor mijn jeugdig gevolg geen denderende attractie meer., maar toch bewonderden zij vrolijk de grote scheepsmodellen en graaiden eens genoeglijk door de koffiebonen en de thee. In het vaderland dat zij moeten dienen blijven dat voorlopig luxeproducten. Maar hoe sober zij ook moesten rondkomen, toch bewezen zij glimlachend hun dankbaarheid door mij bij het afscheid een souvenir te schenken. De gulden kwast spelde me plechtig een badge op van de "300ste verjaardag van de Vloot". Die blikken prul ontroerde mij wel en ik stuurde mijn etherische engelen uit het arme, barre en wrede, maar ook mystieke en kinderlijke Rusland mijn dankbare afscheidswens; "Da Zdraastvoej Matia Rossieja" " Het ga je goed, Moedertje Rusland !"

Na de oorlog (1)

Nvdr. In de bijdragenreeks 'Gebonden Jeugd' (Lange Nelle tijdschrift jg 10 - 1998 - nr 1 t.e.m. jg 11 - 1999 nr. 1) schreef Richard Quaegebeur zijn prilste jeugd in vijf afleveringen bijeen. Vervolgens belandde hij in Brussel en konden onze trouwe lezers zijn hoofdstedelijke avonturen volgen in ons tijdschrift jg 12 - 2000 - nr 3 t.e.m. jg 14 - 2002 nr 1. Vanaf heden vertelt Richard over zijn naoorlogse jaren in "Na de oorlog"

Brussel, september 1944.

Het atheneumbouw zag er, in mijn ogen althans, streng maar droevig uit.

Wanneer men om het hoekje van Manneken Pis draait, dit is de hoek van de Stoofstraat (rue de l'Etuve) en de Eikstraat (rue du Chêne), ziet men het gebouw in de hoogte liggen. Het ziet er uit als een ministeriegebouw uit de negentiende eeuw. Behalve het gedoe van de schoolgaande jeugd ligt het in een "dode" straat.

Nochtans was het kruispunt beneden redelijk druk met de souvenirswinkeltjes en een paar volkscafeetjes. Ik spreek hier van de jaren '45 tot '48, periode dat ik in die school de cursussen volgde.

Alles aan de instelling, binnen en buiten, had een reparatiebeurt nodig. Maar ja, de bezettingsjaren waren pas voorbij. Doch na drie jaar was er nog niets veranderd. Voor de keldervensters waren bijna twee meter hoge muurtjes gemetseld, tegen gebeurlijke bombardementen waarschijnlijk, en die bleven er maar staan.

Zo een duizend à twaalfhonderd jongens liepen er school, vanaf het lager middelbaar tot de humaniora, zes leerjaren dus. Er waren twee prefecten, één voor de Vlaamse en één voor de Franse afdeling.

Dan waren er nog de verschillende richtingen: de Latijnse, Grieks-Latijnse, Wetenschappelijke, Latijns-Wiskundige, Handelswetenschappelijke.

Met volle moed waren wij met een veertigtal jongens de wetenschappelijke afdeling begonnen, maar het werd een afvallingskoers. In de eerste humaniora, na drie jaar dus, bleven wij nog met twaalf over.

Ik was redelijk goed voor wiskunde, wetenschappen en vooral scheikunde. Ik wou echter naar de Zeevaartschool maar daar is niets van die plannen terechtgekomen. De naoorlogse omstandigheden en de toestand thuis waren er de oorzaak van.

De zaken gingen eindelijk wat beter thuis en ik voelde mij verantwoordelijk om mijn ouders te helpen. Doch zelf gelukkig was ik zeker niet.

De manier van lesgeven op school was ook anders.

Beschikten wij vroeger over een eigen lokaal, dan waren het nu de professoren die over een eigen klas regeerden. Ieder lesuur moesten wij dus verhuizen. De meeste leraren gaven hun les en wij mochten notities maken. Sommige leerkrachten keken zelfs de afwezigen niet na. Was er een moeilijkheid in de leerstof, moesten wij het meestal zelf opzoeken. We werden als het ware klaargestoomd voor de universiteit.

Onze voornaamste lesgever was meneer De Lager, professor wiskunde, zeven lessen in de week (algebra, moderne algebra, meetkunde, meetkunde in de ruimte, moderne meetkunde, driehoeksmetkunde, analytische meetkunde en dan later beschrijvende meetkunde, d.i. technisch tekenen).

Hij had een eigen manier van testen verbeteren. Eerst keek hij naar de uitslag. Was die foutief, zelfs het verkeerdt plaatsen van

de komma, werd het nul. Als men later op eenderwelk werk mist van een komma, beweerde hij, kan dit soms een catastrofe veroorzaken. Was de uitslag correct, keek hij alles goed na. Zelden gaf hij het maximum der punten.

Eens moesten wij een meetkundig vraagstuk oplossen. Telkens moesten wij echter bij het

De 3de Wetenschappelijke. Op de rij achteraan, vierde van rechts Richard, achteraan meester De Lager.

toepassen van een stelling, die stelling uitlegen. Er waren er zo een vijftal en daar de tijd beperkt was, werd het een echte ravage. Met een paar anderen was ik nog het verste gekomen, t.t.z. de derde stelling. De hoogste punten waren toen vier op tien. Gelukkig had ik eerst de correcte uitslag gegeven en daarna aan de besprekingen van de betreffende stellingen begonnen. Drie jaren heb ik die man als leraar wiskunde gehad. We vreesden hem als de pest en toch kon ik hem goed uitstaan, kon ik zelfs niet teveel kwaadsprekerij verdragen over hem. Of dit wederzijds was, kon ik nochtans moeilijk geloven. Eens had een medeleerling, waarvan ik wist dat hij veel van buiten leerde, een stelling moeten uitleggen. En toen meneer De Lager vroeg of er iemand iets op te merken had, antwoordde ik dat bedoelde jongen "der" had gezegd i.p.v. "van de". Meneer De Lager lachte eens, maar ik vermoedde dat ik in zijn mouw zat.

Bij het eindexamen had hij zich weliswaar in het berekenen van mijn punten vergist. Op een te halen puntentotaal van vierhonderd had ik juist de zestig ten honderd, maar bij berekening naar een score van vijfhonderd had hij mijn punten niet verrekend. Ik had zo een onvoldoende, kreeg wel een diploma maar geen getuigschrift, nodig voor inschrijving op de hogeschool. Daarvoor moest ik wachten tot september.

Eerlijk gezegd kon het mij toen maar weinig meer schelen. Ik ben dit attest nooit gaan halen. De eerste schoolmaanden, zeker tot mei '45, toen het vrede werd, leek het alsof op het ministerie van Onderwijs een grote "kuis" werd gehouden.

Zo zijn er, geloof ik, maar drie professoren die ons de ganse drie jaar hebben les gegeven. Steeds kwamen er vervangers, of mensen die terug kwamen uit gevangenkampen, of die zich verborgen hadden.

De economische toestand was enigszins verbeterd in België, maar was nog verre van goed. Prins Karel was regent in afwachting van de terugkeer van de koning. Dit betekende echter grote onlusten in het verschiep.

De communisten vormden toen een nogal belangrijke partij. Ze vertegenwoordigden een groot gedeelte van de oppositie. Vele van hun aanhangers waren mensen die dachten dat de rijken nu zouden moeten werken voor hen.

De ravitaillering bleef voortbestaan. De eerste minister Achiel Van Acker had een oplossing beloofd voor het kolentekort. "Ze gagnerai la bataille de charbon", beschreven de dagbladen zijn uitspraken. Toch kenden wij nog een koude winter.

Ook de vleesbedeling was nog niet meteen in orde. De vis daarentegen kwam vrij en de schepen konden onbeperkt gaan vissen. Zonder gevaar was dit niet. Enige schepen zijn vergaan wegens aanvaring met mijnen of ophalen van bommen en torpedo's.

Er werd een visdag bijgesteld in de week (dinsdag).

Familiefoto aan de winkel. V.l.n.r.: Richard, vader, zuster, schoonbroer, moeder.

Mijn vader vaarde voorlopig mee met een schoonbroer en moeder deed de winkel met mijn zuster. De aangevoerde vis werd nog steeds in de ijskelder bewaard en moest praktisch elke dag naar boven worden gehaald. Daarom moest ik dan ook vanaf vijf uur 's morgens beginnen met het ophalen.

Voor ik naar school, ging moest ik mij natuurlijk wassen. Veel plaats was daarvoor niet thuis want wij beschikten niet over een badkamer. Ik geloof zelfs dat ik toen nog niet wist hoe zo iets eruit zag. Mijn vader werkte zacht te pletter en ik vond het normaal dat ik ook wat moest helpen, zij het soms met tegenzin. Ik kan het nog niet begrijpen hoe ik in die tijd heb kunnen leren. We hokten nog steeds in het kleine keukentje achter de winkel. Ofwel kon ik op mijn slaapkamer gaan zitten maar daar was het zeer warm in de zomer en zeer koud in de winter. Tijdens mijn laatste schooljaar is daar toch een kacheltje gekomen.

De betogingen op straat volgden elkaar op. Ik vermoedde dat er agitators tussen liepen, nog Duitsgezinden. Op school dweepten er sommigen nog met de SS-soldaten die zo heldhaftig vochten.

Oudere leerlingen kende ik nog van vroeger en tijdens de bevrijdingsdagen. Zo heb ik er een gekend die met een geweer rondliep om de "incivieken" te helpen ophalen. Hij woonde in Molenbeek en een jaar voordien heb ik hem horen zeggen dat hij het spijtig vond dat Hitler niet katholieker was. Anders was hij zeker gaan vechten tegen de Russen. Nochtans heb ik eens een foto gezien waarop de Paus soldaten zegendie ter kruistocht gingen tegen de antichristenen, de bolsjewieken.

Een andere was meegelopen met zijn vader tijdens de "zuiveringsdagen". Hij was een van de eersten bij de aanhouding van een "zwarte". Toen de aangehoudene zich overgaf en een pistool op tafel legde, verschoot hij zodanig dat hij er de "gele verf" van overhield.

Meneer Vlammen

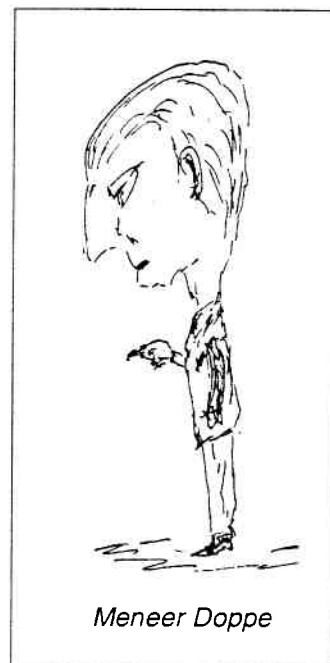
Een teruggekeerde leraar was meneer Vlammen, professor aardrijkskunde en geschiedenis.

Ik weet niet hoe het nu is, maar in die tijd kregen wij het eerste jaar lager m i d d e l b a a r aardrijkskunde

en geschiedenis aangaande buiten Europa, het tweede jaar over de landen in Europa en het derde jaar over België. In het hoger middelbaar was het eender maar werd er dieper op de leerstof ingegaan, er kwam er al enige politiek bij kijken. Een geliefd gezegde van meneer Vlammen was: "De geschiedenis is de artillerie van de wetenschap!" Dit heb ik tenminste onthouden. Ik moet hem aangestaan hebben, want in zijn ogen was ik de "meest ontwikkelde in overleg van gedachten" (oef). Ik durfde over politiek spreken en dit stond hem aan.

Wat hij niet wist, was dat aardrijkskunde bij mij steeds voorop gelegen had en dat leren in dit vak voor mij eerder een hobby was in die tijd.

Hetzelfde kon ik zeggen van scheikunde. (Natuurkunde en biologie in mindere mate, ik weet nog niet waarom). Achter het lokaal waar we les kregen in fysica en chemie lag een

Meneer Doppe

klein laboratorium, waar wij zelf chemische proeven konden doen. Iedere proef die de prof, meneer Doppe voordeed, kende ik en ik deed nog veel meer. Ik maakte waterstof uit verschillende metalen (misschien was die H wel niet 100% zuiver, maar het kon toch knallen). Ik ving eens zuurstof op in een grote bokaal, bepaalde verscheidenheid van sommige basen en logen. Het was nu eenmaal een liefhebberij. (Vraag het mij nu niet meer!).

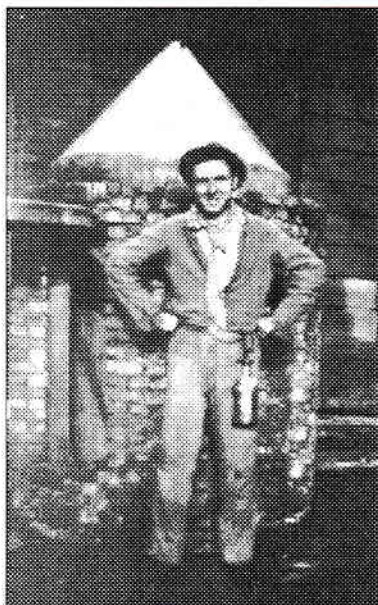
Doch met die leraar is het dramatisch afgelopen. Nooit heb ik een mens geweten met meer tegenslagen. Tijdens de oorlog had hij zijn ouders en een jong dochtertje verloren bij een beschieting ergens in Wallonië. Een half jaar voor de bevrijding verloor hij zijn vrouw, gestorven aan kanker denk ik. En een jaar na de bevrijding werd hij opgeroepen als reserveofficier. Ik heb horen zeggen dat hij kon weigeren maar dit geloof ik nog zo vlug niet. Feit is dat hij bij het leger verongelukt is met een jeep. De chauffeur was ongedeerd maar hij was op slag dood.

Met de vervangers hebben wij praktisch geen proeven meer gedaan. Wie ons ook dichtbij stond, was meneer Serafien, professor Nederlands. Samen met een vriend had hij een boek geschreven over de geschiedenis en het gebruik van de Nederlandse taal. Hij had het graag over de verschillende Vlaamse dialecten

en de herkomst van spreekwoorden en uitdrukkingen.

Hij speelde het klaar met ons, de wetenschappers, een uitstap te maken naar de koolmijn van Beringen. Hij kende daar een vriend, 'n hoofdingenieur en die leidde ons overal rond, boven- en ondergronds. We kregen een aangepaste kledij. De ingenieur drukte er op hoe veilig de mijnen gewo-
den waren en welke toekomst er nog was... Wie kon toen weten dat er een dertig jaar later geen toekomst meer was.

Bezoek aan de koolmijn van Beringen

We keerden terug met de bus, want we reisden met een klein busje door de mooie Voerstreek en het even mooie land van Herve. In het terugkeren werd nog hier en daar een pintje achterover geslagen.

Ergens in Elsene geraakten we, me zijn achten, nog op een feestje van de brandweer. Een das was verplicht maar we losten dit op met telkens de enige das waarover wij beschikten, door te geven langs het we-raampje. Ik ben vroeg in de

morgen thuisgekomen, gelukkig op een feestdag (O.H. Hemelvaart, denk ik) en kon uitslapen.

Leraar Engels, meneer Indesterstaele, was ook ietsjes apart. Ik heb die vent in drie jaar geen tweemaal weten lachen en toch was hij de voorzitter van een of ander verbond van humoristen.

Zo kregen wij steeds uitleg over één groot schrijver in de Engelse taal. Onder andere las hij voor uit Christmas Carols van Charles Dickens.

Per hoofdstuk las hij voor en verklaarde toen tekst en uitdrukkingen. Zijn uitspraak was correct maar bij het lezen moest hij steeds hoesten. Ik weet niet of hij een fervent roker was.

Was er tijd over dan moest iemand voorlezen en steeds was het dezelfde jongen die dit mocht doen: Prodanovitch, in de helft van de naamlijst, beangstigend dicht bij mijn naam. En altijd klonk het na een paar zinnen: "Zwijg man, ik krijg de rillingen op mijn lijf!"

Op een dag was het zover. Prodanovitch was afwezig en ik werd de uitverkorene. Wonder boven wonder mocht ik langer lezen. Hij zei alleen maar "Goed", nam zijn boeken bijeen en vertrok. En ik wist zeker dat mijn spreektalent niet beter was dan mijn vriend.

Bij het toekennen van de maandelijkse punten was die leraar een raadsel. Nooit was er enige ondervraging of test maar iedereen kreeg een vijf of vier. (Prodanovitch had steeds een vijf). Alleen bij de examens en vooral de laatste was hij juist, zelfs in enige mate gul. Maar ja, na een jaar iedereen onder druk zetten mocht hij dit wel doen.

Meneer Reno, een klein maar zenuwachtig mannetje, gaf les in de Franse taal. Zoals de meeste leraars in dit vak sprak hij geen woord Nederlands. Eens zei hij dat ik met zo een naam wel van boerenafkomst zal geweest zijn. Na de les kon ik niet nalaten te zeggen dat hij er niet ver naast zat. "Question de paysan c'est faux," zei ik, "mais les pêcheurs et bateliers sont de la

même race. Chez moi c'est encore pire: on a trouvé un de mes ancêtres dans une poubelle, dans le Nord de la France!" Hij antwoordde alleen: "Merci pour le renseignement!" 's Anderendaags zei hij vooraf dat hij zich vergist had en ik waarschijnlijk een product was van een of andere edelman, product in het zwart gefabriceerd. "Ça s'appelle bâtard" kon ik niet nalaten te antwoorden.

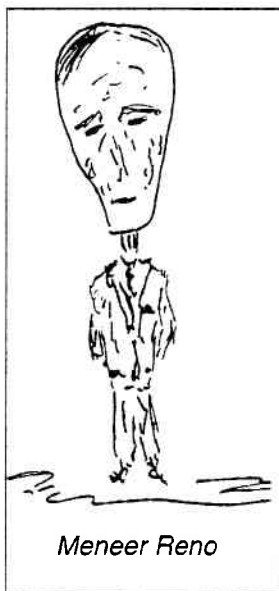
Toch heb ik ondervonden dat hij een faire man was. Steeds verwittigde hij mij als ik fout zat in mijn werken, vooral bij het opstellen (verhandelingen). En hij straalde van geluk toen ik in mijn uitgangsexamen lukte met felicitaties van de jury. Wat hij niet vermoed zal hebben, is dat ik een grote bagage kennis meehad van mijn vorige scholen, toen ik leerde uit interesse. Ik hoefde alleen maar wat dieper in mijn onderwerpen te gaan.

Een vak dat mij zeker niet zinde, was zedenleer. De professor, meneer Vanbergen, had het volgens zijn schema over grote denkers. Verschillende lessen had hij het over het geluk. Zoals: "Iedereen zoekt het geluk en als men denkt het gevonden te hebben, heeft men schrik

het te verliezen". Ik vond het zodanig saai, dat ik dreigde in te dutten. Eens vroeg de prof mijn opinie van die gedachte. "Die discussie alleen zou wel eens de oorzaak kunnen zijn om zich ongelukkig te voelen" zei ik. Meteen was het een nieuwe start van het debat.

Duits werd plots een facultatief vak. Het ministerie van Onder-

wijs wilde als het ware duidelijk maken dat Duits iets kwaads inhield. Van hetgeen wij die vier bezettingsjaren hadden opgestoken werd

Meneer Reno

geen gewag gemaakt. Het leek plots taboe. Nog één lesuur hadden wij per week en dan nog zoals gezegd niet verplichtend.

Ik sprak beter Duits dan de jonge onderwijzer, die dit vak mocht geven omdat hij voorlopig zonder werk zat. Gotisch schrift kende de man niet en voor mij was dit natuurlijk verboden. Ons proefwerk was een dictee en een opstel. Hij keek met grote ogen dat sommige jongens dadelijk het opstel maakten en niet eerst in het Nederlands en dan een vertaling. Hij begreep dus niet dat wij in het Duits konden "denken".

Rond die periode kwamen stemmen op om de jeugd meer sport te laten doen. Dinsdagnamiddag werd vooropgesteld.

Daar het Atheneum over geen sportterrein beschikte, werd op de koer gesport en alleen de liefhebbers waren uitgenodigd. Zo een honderdtal jongens heb ik weten meedoen. Alleen wat loopnummers en korfbal werden beoefend. Twee turnleraars en twee studiemeesters hielden de zaak wat in handen. Na een paar loopnummers en korte spurten kon men naar huis. Voor het korfbal, met materiaal uit de turnzaal, waren er minder liefhebbers. Dit is een soort basketbal maar zonder rug aan de manden. Voor deze sport had ik me laten inschrijven, omdat het langer zou duren. Meteen hadden wij een clubje samengesteld. En er zaten een paar flinke kleppers bij. Dit clubje zou blijven bestaan. In een tornooi tussen verscheidene onderwijsinstellingen sloegen wij een flink figuur, maar onze eerste oefenmatch zal ik nooit vergeten.

Het ging tegen een clubje uit Vorst, dat in competitie speelde. Het waren zagezegd de reserven maar het vijftal dat de match begon, waren toch titularissen van de eerste ploeg. Ik weet echter niet in welke afdeling ze speelden. De uitslag werd ongeveer... 100/28. Het kan zijn dat het meer dan honderd was, doch wij hadden zeker 28 punten. Voor de meesten onder ons was het de eerste keer dat wij echt korfbal speelden. Wij maakten veel technische fouten en werden onder de voet gelopen. Ik scoorde nog de meeste punten en men kwam mij zelfs vragen om aan te sluiten bij die club.

Die sportnamiddagen hebben niet lang plaatsgevonden. Een voetbalploegje werd gesticht en dit zinde me meer.

(Wordt vervolgd)

Meneer Vanbergen

Architect André Daniels (1)

VOORWOORD

Oostende, de 'Koningin der Badsteden' heeft een halve eeuw geleden haar belle époque-gezicht verloren. Straks verliest ze ook de laatste getuigen van een generatie die ze nog heeft mogen aanschouwen.

De zeedijk met haar eclectische architectuur en haar frivole gevels van een nostalgische tijd, zijn verdwenen.

Van de Vlaggenstok tot aan de Albertuswijk hebben ze een tweede Atlantikwall opgetrokken, met tussenin nog enkele schaarse relictten.

De Villa Maritza, de gevels van Dujardin, de Venetiaanse Gaanderijen, de Koninklijke Galerijen met de Witte Olifant, de Sacré Coeur, enkel dit rest ons nog.

Wat water en vuur niet hebben verwoest, heeft homo speculandus afgemaakt, echt destructiewerk.

Deze verdwenen architectuur was het werk van gerenommeerde en andere bouwmeesters, die aan de zeedijk en aan de stad het gelaat van die tijd hebben gegeven.

In deze context is het de moeite waard de inbreng van onze stadsgenoot, Architect André DANIELS, te belichten.

BIOGRAFIE

André Louis DANIELS is op 4 mei 1883 in Oostende geboren als zoon van Auguste DANIELS en Stefanie Strubbe.

Hij huwde met Alice FRANCO op 1 september 1920, het huwelijk bleef kinderloos.

Hij is gestorven op 5 december 1976 in Oostende.

De roots van de familie DANIELS liggen in Oost-Pruisen.

DANIELS ELKAN-SEELIGMAN was koopman en is gestorven in Koningsbergen in Oost-Pruisen vóór 1827.

DANIELS JOSEPHUS was grondeigenaar, is geboren in 1772 in Koningsbergen in Oost-Pruisen. Diens doopakte kon niet worden voorgelegd daar de Pruisische overheid, om de wet op de conscriptie te omzeilen, de doopakten liet verstrooien, bij de inval van het Franse leger. Hij is gestorven op 4 mei 1849 te Oostende.

Hij was gehuwd met Celeta De Vos in 1827. Ze hadden 2 voorkinderen op naam van De Vos, namelijk Josephus en Coleta, die werden erkend door de vader bij het huwelijk in 1827.

DANIELS JOSEPHUS Philippus was winkelier en drukker, is geboren in Brugge op 7 mei 1821 en is gestorven op 12 september 1895 te Oostende.

Hij was gehuwd met Adèla Dubar in 1850 te St Joost ten Node. Deze Adèle Dubar was de dochter van Edouard Dubar, muziekmeester en kunstschilder, die tekenlessen gaf aan James Ensor.

DANIELS AUGUSTE was bureauchef van de burgerlijke stand en vanaf 1882 winkelier in de Kapellestraat 31 te Oostende, in een huis geërfd van de gezusters Dubar. Dit huis is in Oostende beter gekend als de ABC-boekhandel van André Boussy Cattoire en dit vanaf 1925. Deze Auguste DANIELS was gehuwd met Stefanie STUBBE op 17 januari 1882. Zij was geboren te Oudenburg op 29 december 1860 en is gestorven te Ukkel op 18 april 1945.

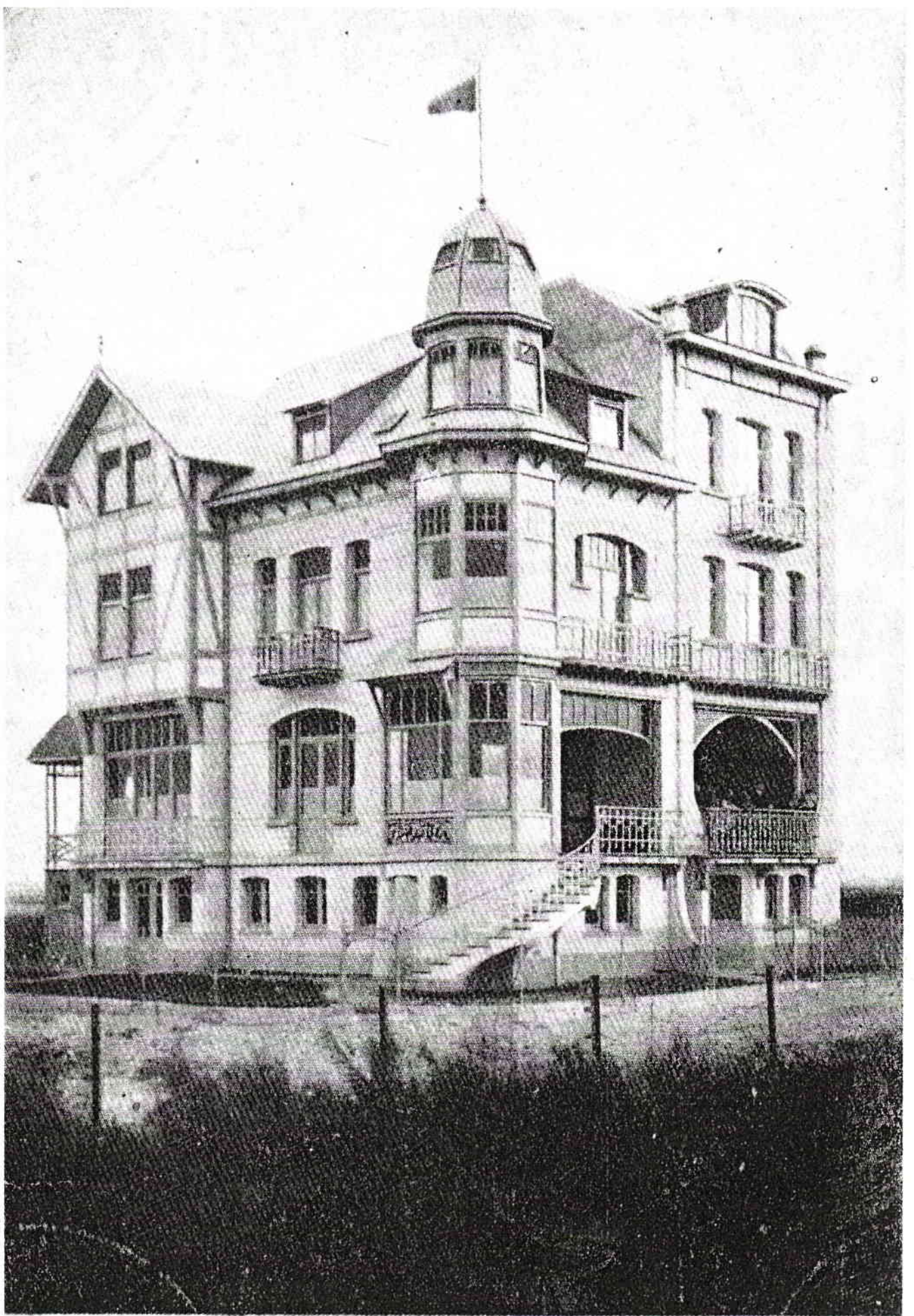
Uit dit huwelijk is ANDRÉ LOUIS geboren op 4 mei 1883 te Oostende.

André deed zijn middelbare studies aan het Koninklijk Atheneum te Oostende van 1894 tot 1901.

ANDRE DANIELS, DE ARCHITECT

André Daniels volgde zijn architectuurstudies aan de Academie der Schoone Kunst te Antwerpen en dit tot 1904.

Deze opleiding valt samen met de tweede eclectische periode die in Oostende, onder

Breedene-s/Mer. — Villas *L'Aube* et *Les Allouettes*.

impuls van Leopold II hoogtij viert.

Grootse werken voor de 75ste verjaardag van de Natie worden uitgevoerd.

Het zijn de gloriédagen van de belle époque.

De klassieke burgerlijke bouwstijl inspireerde hem zeker, en hij verwerkte die later met elementen van de Franse renaissance en de Franse barok.

De art nouveau en modern style zijn blijkbaar aan hem voorbijgegaan. Deze stromingen waren ook reeds over hun hoogtepunt heen en de eclectische stijl was aan onze kust nog volop mode.

Samen met een aantal architecten, tijdgenoten, keert ook Daniels terug naar de artistieke traditie van de eenheidsstijl uit de 18de eeuw. Zij worden dan ook door Horta smalend "les architectes antiquaires" genoemd.

Er is sprake van een terugkeer naar de basis, de klassieke architectuur en haar regels, het wordt geen nabootsing op zich maar men leert ervan (arch. A. Roosenboom).

Dat André Daniels ook wel degelijk bekommerd was om het bouwkundig erfgoed van zijn geboortestad, blijkt uit zijn protestbrief in L'ECHO D'OSTENDE van 13.3.1908, waarin hij een hevig pleitbezorger is voor het behoud van de Peperbusse, de oude Sint Pieterstoren.

Enkele uittreksels illustreren dit:

"In Oostende, deze oude stee, die de vreemdeling aantrekt en amuseert kan niets anders meer dan die oude toren achter na te lopen, ons laatste antiek monument".

"Dat de buurt moet gesaneerd worden is vanzelfsprekend maar geen verminking, ze (de toren) is immers van in de Middeleeuwen in die buurt ingeplant en ermee verbonden".

"De koninginnekapel wordt als het ware bewaakt door die massieve volle toren, waarmee het spellewerk van de gotiek verbonden wordt".

Zijn besluit: *"Gardons nous bien de mettre notre nouveau temple dans un désert, alors que nous devons surtout chercher à relever la grandeur de son architecture, l'église ayant des dimensions trop restrictives pour régner sur les vastes terres, plains qui l'entourent".*

Hij eindigt zijn betoog met een voorstel aan schepen Liebaert er een historisch museum van onze lokale geschiedenis in onder te brengen.

Een profetie?

In het werk van André DANIELS kunnen we verschillende perioden herkennen.

1. Zijn klassieke huizen van vóór 1924 met de typische gevels met Lodewijk XV decoratie.

2. De Art Deco invloeden in zijn grootschalige projecten vanaf 1925-1926.

3. De periode waarin hij als uitvoerend en coördinerend architect werkte voor het Thermae Palace Hotel naar de plannen van Flegenheimer, Bard en Garella.

4. De sociale woningbouw in samenwerking met de Oostendse Haard.

5. Na 1945 zijn project voor het nieuwe Kursaal en de samenwerking met V. Bourgeois voor het nieuwe stadhuis dat echter in mineur is geëindigd.

Als architect is hij gevestigd in de Kapellestraat 31 en dit vanaf 1905 tot 1908.

De eerste twee villa's getekend door Daniels, "l'Aube" en "les Alouettes", aan de Driftweg te Bredene Duinen ter hoogte van de huidige H. Consciencelaan werden gebouwd voor rekening van de N.V. Breedene-sur-Mer (lez Ostende). Daniels was ook de eerste particulier die een bouwlot kocht en naar eigen plannen villa "Honoré-Mafalda" liet bouwen. De verkaveling van gronden was in de jaren 1906 en 1907 volop aan de gang.

Villa "l'Aube" is gebouwd in cottigestijl met zadeldak en torentje en met een zomerterras in functie van een zomerverblijf. Het was een bel-etagewoning, een residentieel verblijf met kelder en mansarderuimte voor huispersoneel. Villa "les Alouettes" is een bel-etagewoning met zomerterras, wat toen erg in trek was. Dit soort huizen was toen vooral bestemd voor zomerverhuring.

Beide huizen verdwenen in de jaren 50 bij afbraak van het sanatorium Marine "INSTITUUT R. GRIMBERGE" waarmee ze in de jaren 30 een eenheid vormden.

Het huis "Duinrust" in de H. Consciencelaan nr 2 werd in 1913 in neo-Vlaamse renaissancestijl gebouwd. In 1914 was het af, maar bij het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog is het huis gebruikt als Kommandantur door de bezetter. Een anekdote: dit huis is nooit beschadigd geweest, men hield het voor een kapel met het torentje, bekroond met een kruis.

**Prinses Clementinaplein 58
(1907 - 1908) - Eigen woning**

Dit riante huis was het visitekaartje van architect A. Daniels. Het is een breed herenhuis met koetspoort en voortuintje en onderaan bossages.

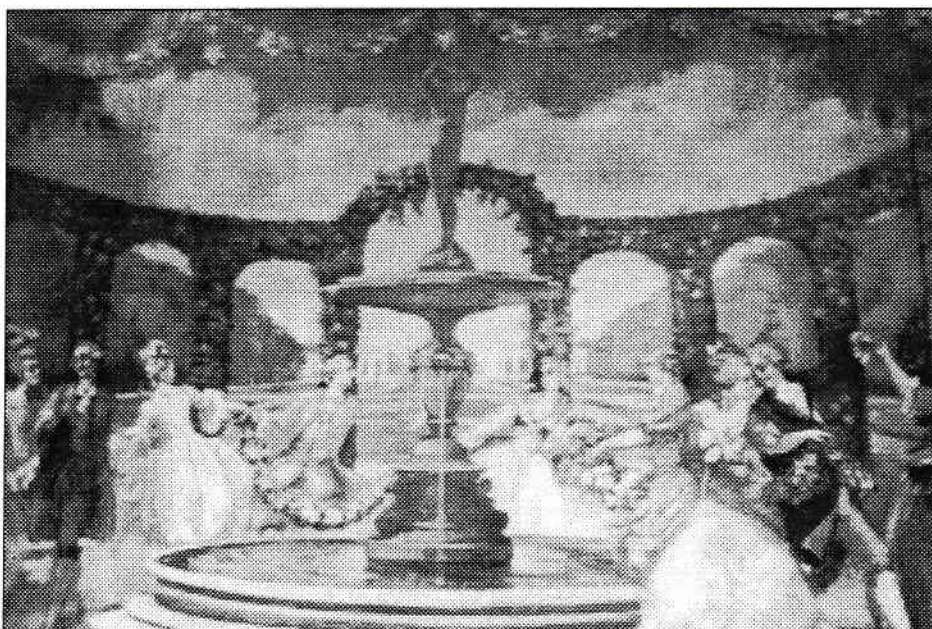
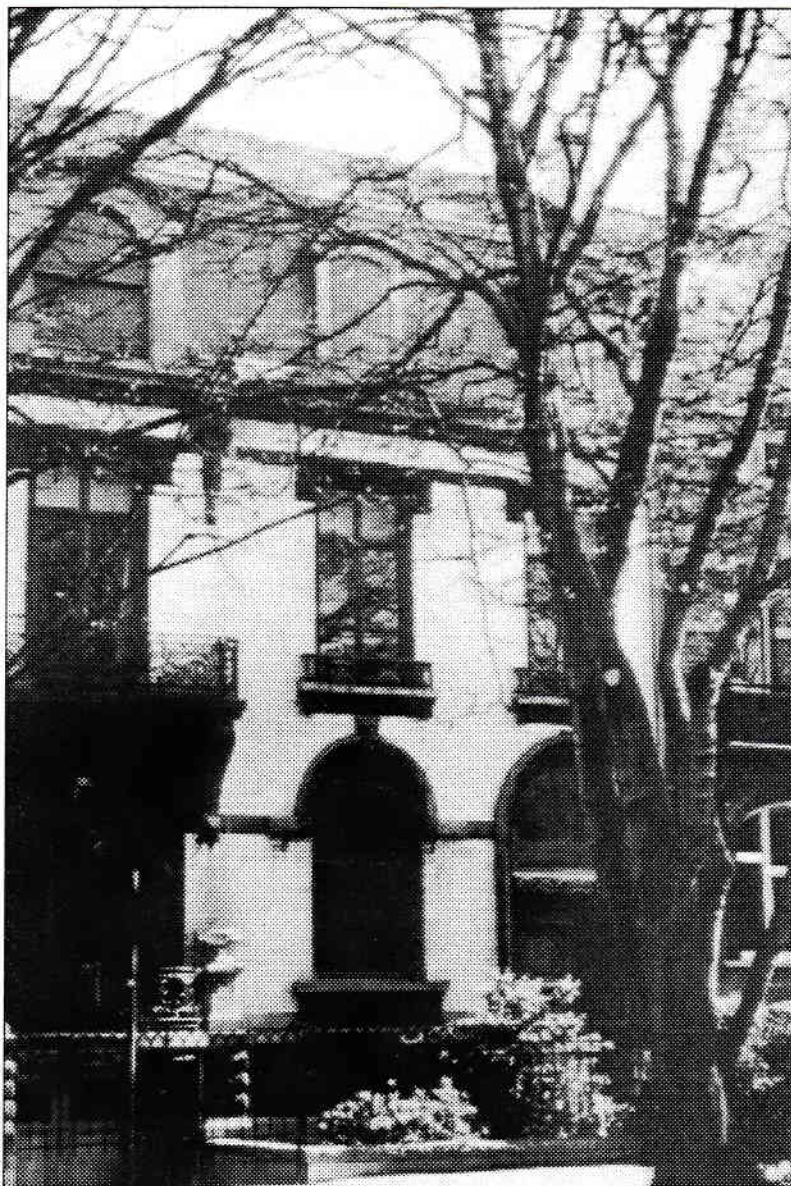
De gevel is voorzien van ivorkleurige tegels. Het huis heeft rondboogvensters, een poortlijst en latei in uitgewerkte natuursteen (voorstelling van een zomereik en paardenkastanje). Er werd gebruik gemaakt van smeedwerk en op het balkon zijn vazen te bespeuren.

De gevel springt lichtjes uit om het balkon te accentueren.

Het mansardedak met stijlvolle mansardevensters maakt het geheel af.

De inkom is voorzien van een statige traphall. Ze is versierd met panelen in Watteaustijl uit de feestzaal van het vooroorlogse Kursaal.

Het geheel, rondboogvensters, rechthoekige en mansardevensters geven aan de gevel een evenwichtig uitzicht.

*Paneel in
de traphal*

**Huis Alfons Pieterslaan 12 (ca 1910),
huis Deweerdt, thans Bank van Roeselare**

Dit statige herenhuis is voorzien van een monumentale gevel in natuursteen: arduin en ijzerhoudende zandsteen.

Het is onderverdeeld in twee traveeën en getuigt van Franse klassicerende neobarok (Louis XV).

De gevel is voorzien van bossages tot de eerste verdieping en is bekrond met een gevelspits en een oculus (klein rond venster).

Een loggia, balkonnetjes en consoles met figuratief beeldhouwde voorstellingen versieren de gevel.

Er is een raamlijst in natuursteen met rocailleversieringen, smeedijzerwerk aan de venster en het balkon.

De balustrade, de gevelspits en het mansardedak met halfronde versierde vensters sluiten het geheel af.

De inkom is voorzien van een statige marmeren trap. De trapzaal krijgt licht door een lichtkoepel met fijngekleurd glas.

De verbouwing van de gelijkvloerse verdieping heeft het gebouw enigszins verminkt.

**Huis hoek
Sint-Pieterstraat - Paulusstraat (1910)**

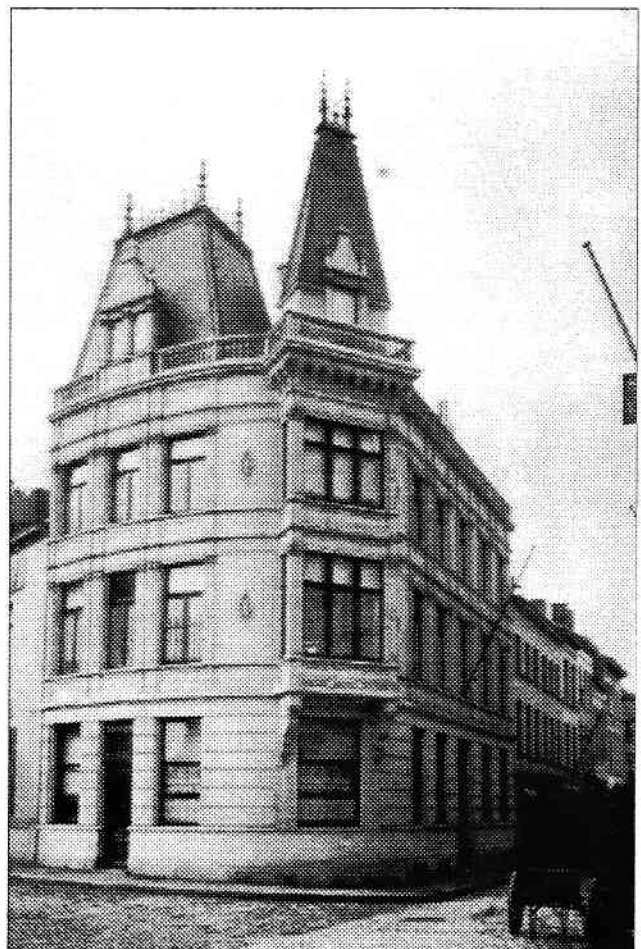
Dit hoekhuis met een licht niveauverschil tussen beide straten is een prachtig voorbeeld van de neorenaissancestijl met sterke Franse invloeden.

De gevels in beide straten zijn evenwichtig uitgebouwd. De vensterlijsten zijn versierd met fraaie pilasters. De dakrand heeft een balustrade.

Boven de ingang eindigt de gevel met een spits waarachter een prachtig mansardedak verschijnt, bekroond met fraai ijzerwerk.

De schoorsteen is afgeboord met namaakmachicoulis.

De hoekloggia met drieluikvensters is eveneens bekroond met namaak machicoulis en een balustrade verbindt beide straatgevels; dit alles werd bekroond met een spitgeveltje gezet in een spitsoplopend dakje. Let op de ruitvormige versieringen aan beide zijden van de loggia.

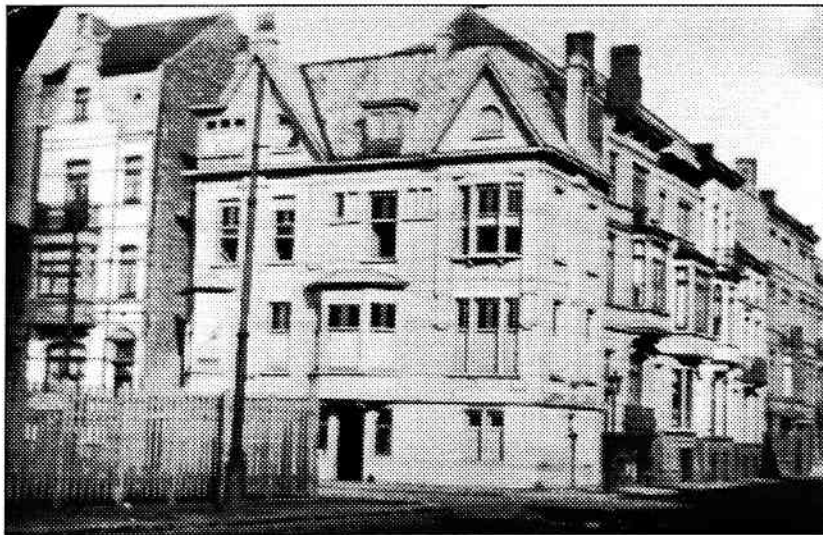

Dit huis had een dubbele functie, het was dienstig als kantoor van Notaris Van Caillie, en fungeerde ook als woonhuis.

**Huis Clementinaplein 16 (1909)
thans Funerarium Nuytten**

Het huis is gebouwd voor de vader van de architect.

Het heeft een neorenaissance klokgevel, dubbele voluten met een versierde oculus en een holronde of concave loggia. We bemerken een vlakke gevel vanaf de tweede verdieping met balkon. De achtergevel komt uit op de Torhoutsesteenweg en heeft op de bovenste verdieping een open balkon met zuil.

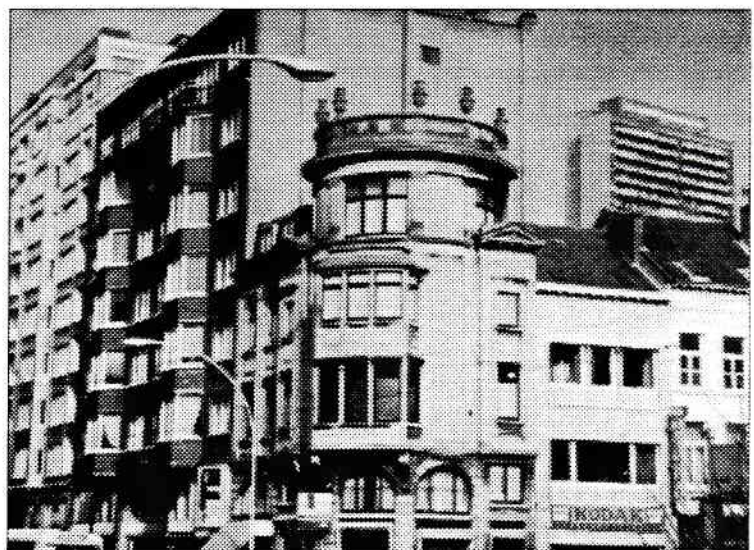
Huis Sportstraat 1 (1911)

Dit huis is een betonnen constructie. De gevel is asymmetrisch. De dakruimte is als woonruimte ingericht voor het huispersoneel en vertoont asymmetrische zadeldakjes. De gevel wordt gebroken door uitgewerkte pilasters. Het residentiële gedeelte (eerste en tweede verdieping) wordt gescheiden van het gedeelte van het huispersoneel door doorlopende friezen.

**Huis hoek H. Serruyslaan -
Witte Nonnenstraat
(van voor 1914)**

Dit is een mooi voorbeeld van hoe in het hoekdeel van het huis vierkant en cirkel gecombineerd worden. Bovenaan bemerken we een eenvoudige balustrade versierd met vazen. Dergelijke vaasversieringen waren ook op het oude postgebouw (Dewulf 1906) aangebracht.

Het gebouw heeft bossages tot op de eerste verdieping. Het is in neorenaissancestijl opgetrokken. De gevel is in stucwerk. Dit gebouw maakte deel uit

van een groter complex: een huizenblok met garage aan de H. Serruyslaan. Een eenzame kolom in bossagewerk aan het einde van "Green Park" (ook van Daniels 1936-'37) rest ons nog.

Huis "De Vrede"
De Smet de Naeyerlaan 16
(1910-1911)

De gevel is verdeeld in twee traveeën.
 Het huis heeft een neorenaissancegevel; een klokgevel met voluten verbindt de woonvertrekken.

In het rechtergedeelte zit de inkom, een zijkamer en een oeil de boeuf van het mansardekamerkje.

Het is een typische bel-etagewoning.

Huis Jozef II straat 44
gebouwd door aannemer A. Dereere (1906)

De gevel vertoont twee traveeën met volgende kenmerken: er is een vlak gedeelte rechts van de balustrade, bossage, balconet, drievensterverdeling. We bemerken bladslierten in Louis XV-stijl.

In het linkergedeelte bemerken we de koetspoort, balustrade, concave of holronde loggia, convexe of bolronde balkon.

De dakrand vertoont een balustrade met mansardedak.

Het betreft hier een typische bel-etagewoning met beneden- en dakverdieping voor het huispersoneel. Het tussengedeelte is het residentiële gedeelte. Onderaan de constructie bemerken we een arduinen gevelbord en de gevel is in stucwerk. Het huis wordt betreden via de koetspoort. Er is een marmeren traphal die toegang verleent tot de verdiepingen. Bovenaan is er een lichtkoepeel.

**Huis De Bolle,
hoek Tweebruggenstraat-
Vergunningenstraat (1912 - 1913)**

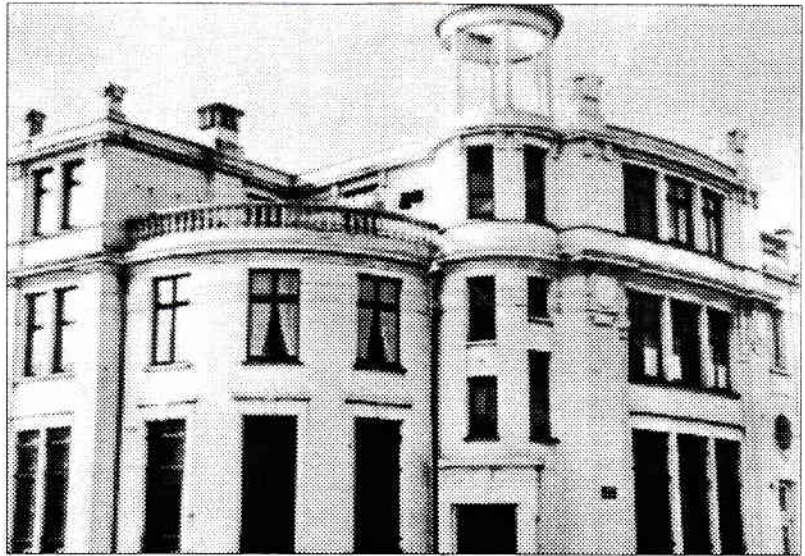
Dit huis werd gebouwd in opdracht van de Londense rederij "General Steam Navigation Company" als kantoorgebouw voor haar havenactiviteiten.

Het geheel getuigt van de vindingrijkheid om het vlakke en het ronde met elkaar te combineren tot één geheel.

Het geheel wordt bekroond met een eenvoudige eye-catcher (mirador) met een koperen aardbol bovenop, het embleem van de rederij. Vandaar de naam "de Bolle".

De onderste vensters waren oorspronkelijk met ijzeren traliewerk beveiligd.

Het rond gedeelte was bovenaan afgezet met een balustrade. De daklijst vertoont vier afgeknotte pijlertjes.

Het huis was iets langer in de Tweebruggenstraat. De hoofdingang met ronde trapzaal was bekroond met een mirador in de vorm van een tholos.

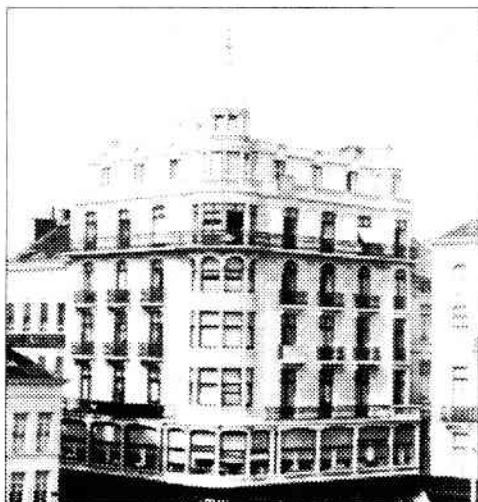
Het gebouw werd afgebroken bij de aanleg van de verbinding Kennedyrotonde-de Bolle.

**Excelsia Palace Hotel,
(Ville de Londres, Mach 3)**

Dit gebouw heeft een betonnen skeletbouw en is in eclectische stijl opgebouwd. De eerste verdieping waar de gelagzaal en het restaurant zich bevonden, vertoont een uitsprong. Er was een ronde hoekloggia bekroond met spitse mirador en met Louis XV-versieringen, medaillons en bladlierten.

Op de vijfde verdieping bemerken we een doorlopend balkon met gietijzeren balustrade, onderaan versierd met een tandlijst en medaillons.

Op de zesde verdieping bemerken we een insprong met natuurstenen balustrade.

Het geheel is voorzien van een plat dak afgeboord met medaillons.

Het gebouw werd gerenoveerd en verbouwd tot een appartementsgeheel.

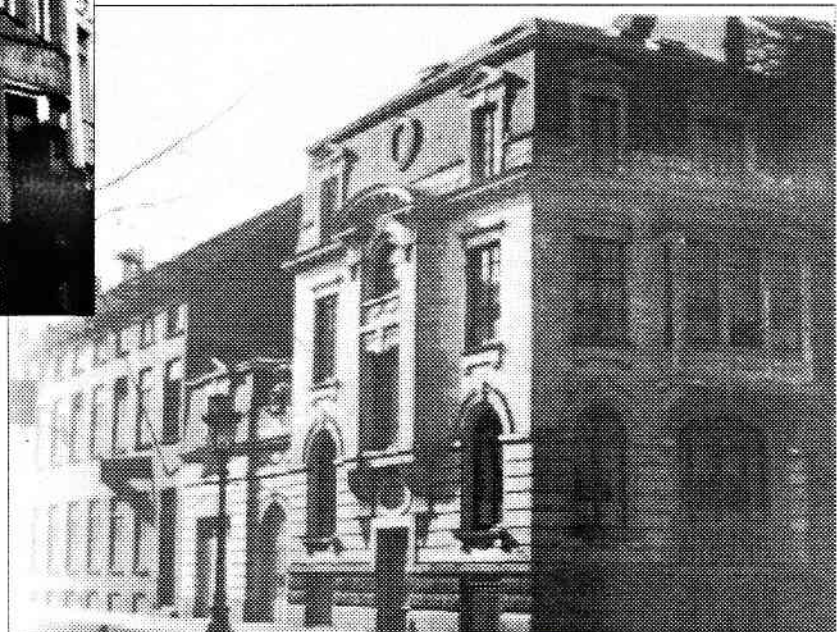
Een voorbeeld van hoe het wel kan!

**Huis De Biekorf, Dr. A. Coolensstraat
Huis Grata Quies, Rogierlaan 24 (1924)
Huis Kerkstraat 45 (1927)**

Deze huizen en gebouwen kunnen we bestempen als huizen met typische Danielsgevels, met kenmerkende plaqué en Louis XV-versieringen. Deze gevels waren esthetisch uitgewerkt, ze moesten gezien kunnen worden.

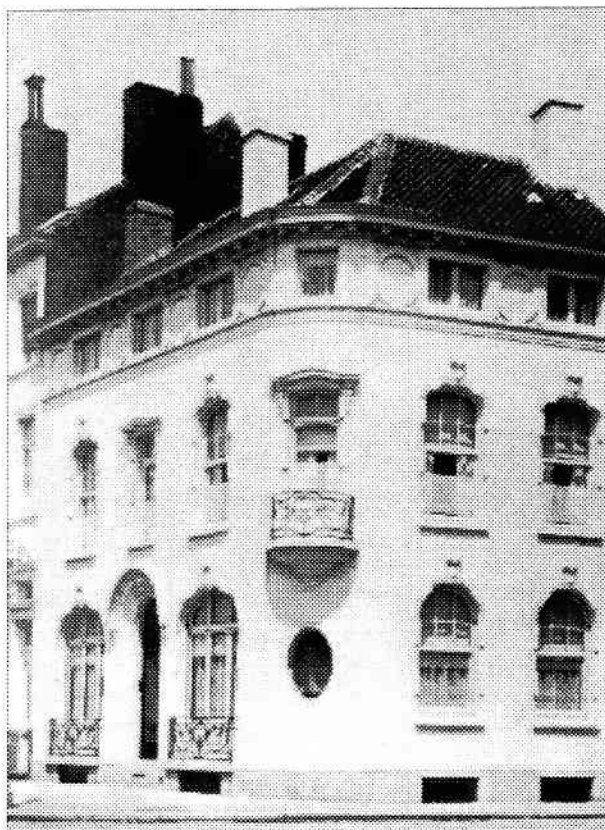

Boven: Louisastraat 2c

Hiernaast: Huis De Biekorf

Onderaan links: Huis Grata Quies

Onderaan rechts: Kerkstraat 45

Een tweede aspect van de architectuur van A. DANIELS is de periode na 1927.

Die periode werd duidelijk geïnspireerd door de moderniteit en de art-decostijl.

In verschillende gebouwen, die nu grootschaliger worden, verandert hij van stijl.

Gebouwen als de Internationale Boekhandel (A. Buylstraat), Hotel Beau Séjour (L. Spilliaertstraat, nu Hotel Lido 2000), Hotel Métropole (Kerkstraat) en het appartementengebouw in de Prinsenlaan 15 zijn daar voorbeelden van.

Het gaat om betonnen skeletbouw. We merken de combinatie van plakwerk en gevelstenen, wat getuigt van nieuwe zakelijkheid, dit alles met art-decoversieringen.

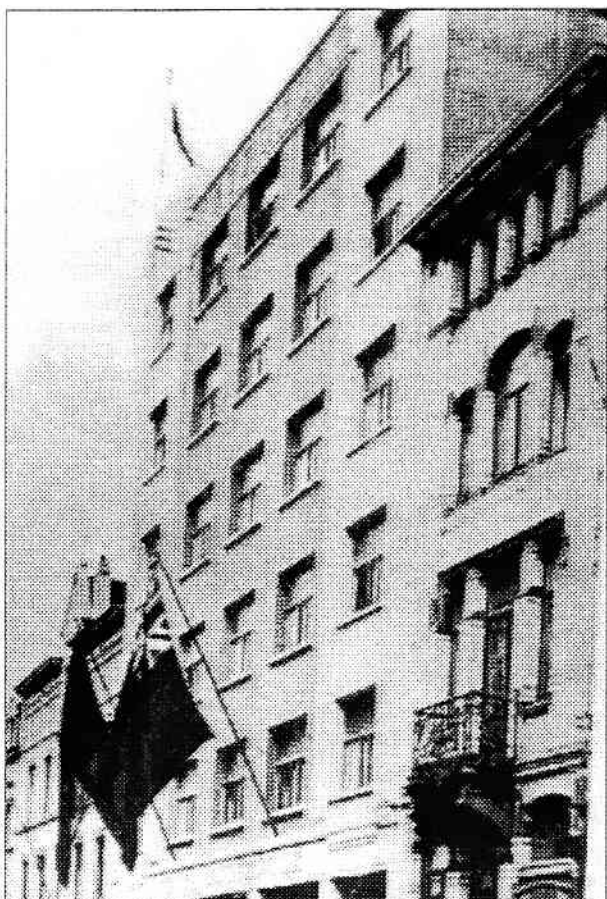
Het grootste appartementsgebouw gelegen aan de Torhoutsesteenweg 35 dat dateert van rond 1935 bevestigt zijn evolutie naar het modernisme.

Dat Daniels in vele bouwvormen thuis was getuigt ook het clubhuis van OTC uit 1936 met bijhorende tennisvelden. Het is een clubhuis opgetrokken in villastijl op de toenmalige 'visput', voorheen 'parc de la cité', op gronden van de Koninklijke Schenking.

(Wordt vervolgd)

Internationale Boekhandel, A. Buylstraat.

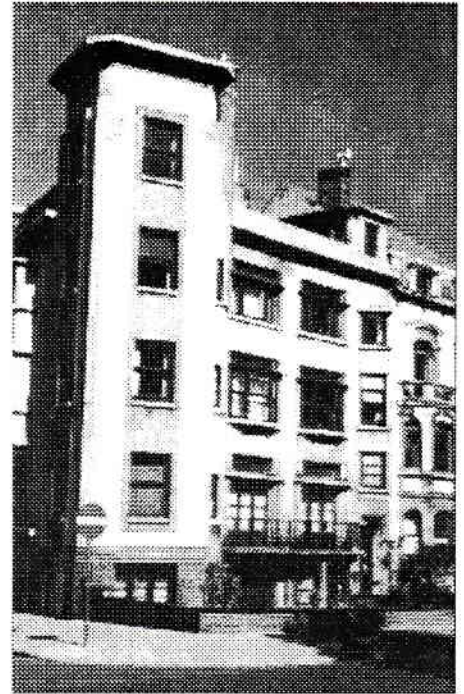
Hotel Métropole uit 1930, Kerkstraat

Hotel Louisa uit 1928, Louisastraat

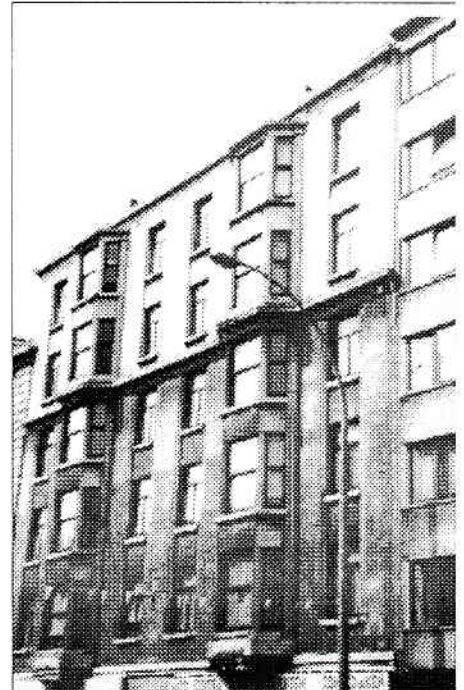

Boven: Hotel Beau Séjour van rond 1930, hoek Van Iseghemlaan en L. Spilliaertstraat.

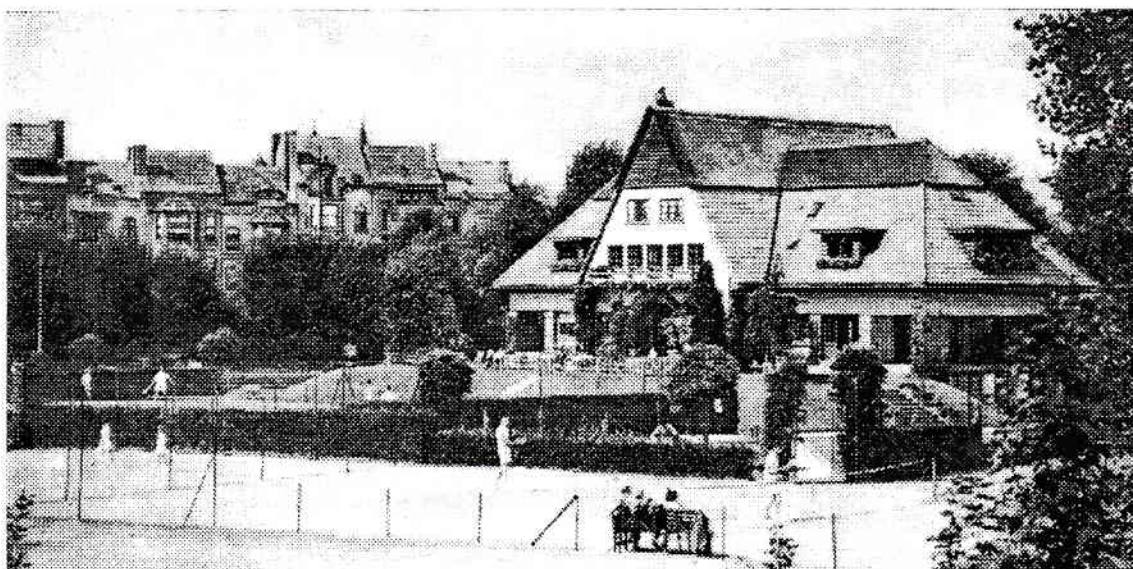

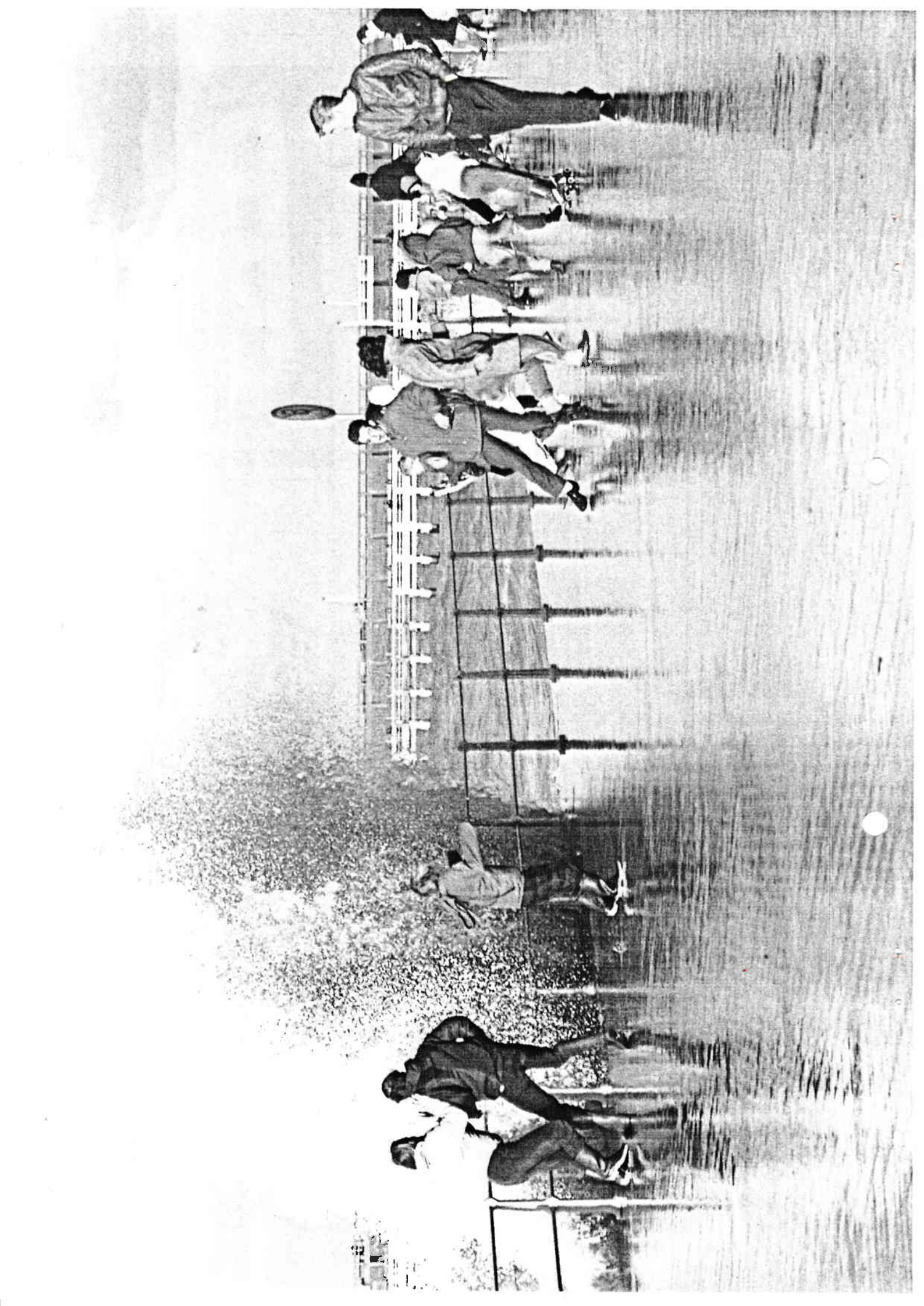
Boven rechts: Appartementgebouw uit 1930, Prinsenlaan 15.

Hiernaast: appartementsgebouw uit 1936-1937, Torhoutsesteenweg 35.

Onder: Ostend Tennis Club uit 1936.

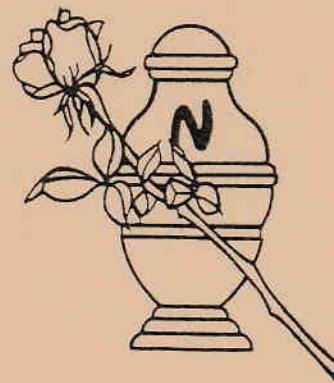

UITVAARTVERZORGING - FUNERARIUM

Jan Nuytten

Het **uitvaartcontract**
is de absolute **zekerheid**
dat uw begrafenis of crematie
zal uitgevoerd worden volgens
uw wensen en dat uw familie
achteraf **geen financiële**
beslommeringen heeft

Torhoutsesteenweg 88 (h)
8400 Oostende (Petit Paris)
tel. 059 - 80 15 53